

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av avtalet om privilegier och immuniteter för Internationella brottmålsdomstolen samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen skall godkänna det i New York i september 2002 ingångna avtalet om privilegier och immuniteter för Internationella brottmålsdomstolen samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.

Genom Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen som antogs av Förenta Nationernas diplomatkonferens år 1998, upprättades Internationella brottmålsdomstolen som har rätt att utöva sin jurisdiktion över personer som gjort sig skyldiga till de mest allvarliga internationella brotten. Enligt Romstadgan är Internationella brottmålsdomstolen en internationell juridisk person och den har också den rättshandlingsförmåga som är nödvändig för att fullgöra sina uppgifter och uppfylla sina ändamål. Enligt Romstadgan åtnjuter Internationella brott-

målsdomstolen inom varje stadgeparts territorium även de privilegier och immuniteter som är nödvändiga för att förverkliga dess syften. Om dessa privilegier och immuniteter bestäms mer detaljerat i avtalet om privilegier och immuniteter för Internationella brottmålsdomstolen.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Avtalet trädde i kraft internationellt den 22 juli 2004 och än så länge har tio stater förbundit sig till det. Avtalet träder för Finlands del ikraft den trettionde dagen efter den dagen då instrumentet avseende godkännande deponerats. Avsikten är att lagen skall träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Inledning	3
2. Nuläge	3
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	4
4. Propositionens verkningar	4
5. Beredningen av propositionen.....	5
DETALJMOTIVERING.....	6
1. Avtalets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland.....	6
2. Motivering till lagförslaget	19
3. Ikraftträdande	20
4. Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning.....	20
4.1 Behovet av riksdagens samtycke	20
4.2 Behandlingsordning	22
LAGFÖRSLAG	24
om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om privilegier och immuniteter för Internationella brottmålsdomstolen.	24
BILAGA.....	25

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen (FördS 55–56/2002) antogs den 17 juli 1998. Domstolen är belägen i Haag i Nederländerna och dess uppgift är att utdöma straff för de mest allvarliga, omfattande internationella brott som angår hela det internationella samfundet. Domstolens behörighet omfattar folkmord, brott mot mänskligheten samt krigsförbrytelser, vilka samtliga är definierade i stadgan. Behörigheten kan dessutom i ett senare skede utsträckas till att omfatta aggressionsbrott. Domstolens jurisdiktion gäller fysiska personer, inte juridiska personer. Dess jurisdiktion är sekundär och skall komplettera den nationella jurisdiktionen.

Finland ratificerade stadgan den 29 december 2000. Eftersom stadgan innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och som även annars förutsätter riksdagens samtycke, krävde ratificeringen riksdagens godkännande (RP 161/2000 rd; RSv 213/2000 rd). Stadgan trädde i kraft internationellt den 1 juli 2002 och sammanlagt 94 stater har hittills förbundit sig till den.

Stadgan innehåller en del bestämmelser om privilegier och immuniteter för domstolen och dess personal samt för advokater, sakkunniga, vittnen och vissa övriga personer som deltar i rättegångar. Dessa bestämmelser är tämligen allmänna i sitt ordalag och de utgår till viss del från det att närmare bestämmelser om privilegierna och immuniteterna kommer att ingå i ett särskilt avtal.

2. Nuläge

Bestämmelserna om privilegier och immuniteter i Romstadgan gäller i Finland som bestämmelser i lagen och förordningen om ikraftträdande av stadgan. Enligt artikel 48 stycke 1 i stadgan åtnjuter domstolen inom en stadgeparts territorium de privilegier och den immunitet som är nödvändiga för att domstolen skall kunna förverkliga sina syften. Enligt styckena 2–4 i artikeln åtnjuter domstolens personal tillsammans med försvarare, sakkunniga, vittnen och vissa övriga personer som deltar i rättegångar enligt gra-

dering de privilegier och immuniteter som krävs för ett oberoende fullgörande av sina uppgifter. Starkast är ställningen för domstolens domare, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratören, vilkas ställning enligt stycke 2 motsvarar den ställning som chefen för en diplomatisk beskickning har, då de fullgör verksamhet för domstolen eller på domstolens vägnar. När ämbetsperioden löpt ut skall domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratören fortsätta att åtnjuta immunitet mot lagföring av alla slag med avseende på de muntliga och skriftliga uttalanden samt åtgärder som är vidtagna i tjänsten. Enligt styckena 3 och 4 i artikeln beviljas övrig personal vid domstolen samt andra sådana i artikeln upptagna personkategorier, vars närvaro fordras i samband med rättegångar vid domstolens säte, de privilegier och immuniteter som definieras närmare i en särskild överenskommelse. I stycke 5 i artikeln bestäms om upphävande av privilegierna och immuniteterna.

De bestämmelser i Romstadgan som gäller privilegier och immuniteter ansågs innebära undantag från gällande finska lagar i fråga om tjänsteutövning av de personer som är berättigade till privilegier och immuniteter. I regeringens proposition konstateras att de ifrågavarande bestämmelserna kan anses innehålla sådana privilegier och immuniteter som i Finland har beviljats för flera olika organisationer och för företrädare av dessa med stöd av lagen från 1958 om privilegier och immunitet för FN och dess fackorgan (lag om godkännande av vissa stadganden i konventionen rörande Förenta Nationernas privilegier och immunitet och konventionen rörande privilegier och immunitet för Förenta Nationernas fackorgan samt om privilegier och immunitet även för vissa andra internationella organ, 386/1958). I propositionen konstateras dock vidare att godkännandet av privilegierna och immuniteterna i stadgan med stöd av denna lag skulle emellertid vara diskutabelt genom bestämmelsen i den nya grundlagens 80 § 1 mom., som inskränker rätten att utfärda förordning, fastän lagen i sin tid hade antagits i grundlagsordning. Grundlagsutskotten ansåg i sitt uttalande

(GrU 45/2000 rd) att bemyndigandebestäm-
melsen i den nämnda lagen inte längre kan
användas som rättslig grund för den uppfatt-
ningen att bestämmelserna om privilegier
och immuniteter i internationella förpliktelser
inte skulle höra till området för lagstiftning-
en.

3. Propositionens mål och de vikti- gaste förslagen

Syftet med avtalet om privilegier och im-
muniteter för Internationella brottmålsdom-
stolen är att i detalj definiera de privilegier
och immuniteter som avses i artikel 48 i
Romstadgan. Avtalet följer till struktur och
innehåll de konventioner om privilegier och
immuniteter för Förenta Nationerna och dess
fackorgan (FördS 23–24/1958) som majorite-
ten av de motsvarande konventioner av inter-
nationella organisationer följer. Privilegier
och immuniteter beviljas utöver själva dom-
stolen och dess personal samt de sakkunniga
som utför uppdrag för domstolen även repre-
santanter för stater och mellanstatliga organi-
sationer som deltar i stadgeparts församling
och i sammanträden av dess underorgan samt
representanter för stater som deltar i en rättegång
vid domstolen. Det föranleds av karak-
tären av brottmålsdomstolens verksamhet att
privilegier och immuniteter beviljas flera
personkategorier än vanligtvis. Dessa kate-
gorier innefattar utöver de ovan nämnda perso-
nerna även försvararen, personer som biträ-
der försvaret, vittnen, brottsoffer samt övriga
personer som skall närvara vid domstolens
säte.

Avtalet förpliktar inte Finland att bevilja de
representanter för Finland som deltar i stad-
geparts församling och i sammanträden av
dess underorgan eller de finska medborgare
som deltar i sådana sammanträden privilegier
och immuniteter. Avtalet ger avtalsparterna
även en möjlighet till att inom sitt territorium
begränsa beviljandet av privilegier och im-
muniteter avseende sina egna medborgare
och stadigvarande bosatta personer som hör
till de personkategorier som åtnjuter privile-
gier och immuniteter enligt avtalet. I fall man
vill utnyttja en sådan möjlighet, skall man
meddela om detta i samband med underteck-
nande, ratificering eller godkännande av av-

talet eller vid anslutning till avtalet. Det före-
slås inte i propositionen att Finland skulle
avge ett sådant meddelande som avses här.
Frågan behandlas mera detaljerat i samband
med detaljmotiveringen till artikel 23.

Propositionens mål är att få riksdagens
godkännande för avtalet. I propositionen nå-
går också ett förslag till en så kallad blankett-
lag genom vilken de bestämmelser i avtalet
som hör till området för lagstiftningen sätts i
kraft.

4. Propositionens verkningar

Den avsedda effekten av avtalet om privi-
legier och immuniteter för Internationella
brottmålsdomstolen är att komplettera be-
stämmelserna i Romstadgan och att för dom-
stolen, dess personal och advokaterna, sak-
kunniga och vittnena samt för vissa övriga
personer, såsom brottsoffer, som deltar i rät-
tegångar, fastställa den rättsliga ställning
samt de privilegier och immuniteter som
krävs för ett oberoende fullgörande av dom-
stolens uppgifter. Avtalet innehåller även be-
stämmelser om privilegier och immuniteter
för representanter för stater och mellanstatli-
ga organisationer som deltar i stadgeparts för-
samlingen och sammanträden av dess under-
organ samt för representanter för stater som
deltar i rättegångar. Avtalets bestämmelser är
detaljerade och den avsedda effekten kan nå
omedelbart med stöd av avtalets bestämmel-
ser och blankettlagen.

Avtalet innehåller några skatte- och tullbefri-
elser, vilka dock skulle ha mycket ringa
verkningar för den offentliga ekonomin och
ekonomin i övrigt. Brottmålsdomstolen har
ingen sådan verksamhet i Finland som kan
förväntas ge skatteintäkter för landet och så-
ledes skulle domstolens skattefrihet och tull-
befrielser inte ha någon betydelse för statsfi-
nanserna eller den kommunala ekonomin. Av
de befrielser från inkomstskatt som gäller
brottmålsdomstolens domare, åklagaren, de
biträdande åklagarna, registratören, den biträ-
dande registratören samt personalen i åklaga-
rens kansli och personalen i registratörskon-
toret följer att domstolens finska personal
inte vore skattskyldig i Finland för lönen, lö-
netillägg och kostnadsersättningar som dom-
stolen betalar vare sig de allmänna villkoren

för befrielse från skattskyldighet uppfylls eller inte. Till denna del kan Finland förlora skatteintäkter i ringa mån. För närvarande arbetar en finsk domare och två finska personer i registratorskontoret för domstolen. Avtalet påverkar inte myndigheternas uppgifter eller organisation. De privilegier och immuniteter som anges i avtalet skulle i praktiken gälla ett mycket begränsat antal personer. De personer som anges i avtalet skulle ha en fördelaktigare ställning än andra personer som omfattas av finsk rättsskipning. Denna särställning skulle dock vara begränsad till att gälla verksamhet som hänför sig till fullgörandet av brottmålsdomstolens uppgifter och ställningen skulle motsvara de privilegier och immuniteter som beviljas andra personer inom internationella organisationer.

5. Beredningen av propositionen

Förenta Nationernas diplomatkonferens som godkände Romstadgan godkände till sist även en resolution F, i vilken förhandlingarna beträffande ett avtal om privilegier och immuniteter gavs i uppdrag till en kommitté som förberedde upprättandet av brottmålsdomstolen och som stod öppen för alla de stater som deltog i diplomatkonferensen.

Förhandlingarna inleddes i kommitténs sjätte session i december 2000 och slutfördes i kommitténs åttonde session i oktober 2001. Det av kommittén godkända avtalsutkastet överfördes tillsammans med de fortfarande öppna frågorna, till behandling av Romstadgans stadgeparts församlings första session i september 2002. Stadgeparts församlingen godkände den slutgiltiga avtalstexten den 9 september 2002 och den stod öppen för undertecknande fram till den 30 juni 2004. Sammanlagt 54 stater har hittills undertecknat avtalet och tio stater har ratificerat eller godtagit det. Avtalet trädde i kraft internationellt den 22 juli 2004.

Finland undertecknade avtalet den 10 september 2002. Innan avtalet undertecknades begärdes utlåtanden från justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, kommunikationsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet.

Regeringens proposition har beretts i utrikesministeriet. Om propositionen har utlåtanden begärts av justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, kommunikationsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet. De synpunkter som framförts i utlåtandena har beaktats vid den slutliga bearbetningen av propositionen.

DETALJMOTIVERING

1. Avtalets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

Inledning. I inledningen till avtalet hänvisas till Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen och till dess bestämmelser om privilegier och immuniteter.

Artikel 1. Definitioner. I artikel 1 i avtalet definieras följande centrala begrepp som har använts i avtalet: stadgan, domstolen, avtalsstat, representanter för avtalsstat, stadgeparts-församlingen, domare, byrån, åklagaren, biträdande åklagaren, registratören, biträdande registratör, försvar, generalsekreteraren, representanter för mellanstatlig organisation, Wienkonventionen och bevis- och förfaranderegler. Det är skäl att påpeka att med begreppen "avtalsstat" och "representanter för avtalsstat" hänvisas till stater som är bundna till detta avtal och som inte förutsätts vara parter i Romstadgan. Med begreppet "stadgeparts-församlingen" avses däremot endast de stater som är bundna till Romstadgan.

Artikel 2. Domstolens rättsliga ställning och juridiska personlighet. Enligt artikeln är domstolen en internationell juridisk person och har den rättshandlingsförmåga som är nödvändig för att kunna fullgöra sina uppgifter och uppfylla sina ändamål. Särskilt innebär rättshandlingsförmågan behörighet att ingå avtal, förvärva och avyttra fast och lös egendom samt vara part i rättsliga förfaranden. Artikeln som till sitt innehåll motsvarar bestämmelserna i artikel 4 i Romstadgan har inkluderats i avtalet eftersom det är möjligt att alla avtalsstater som är parter i detta avtal inte har förbundit sig till Romstadgan.

I Finland bestäms det genom lag om den juridiska personlighet med tillhörande rättsförmåga och juridiska handlingsförmåga som gäller för en sammanslutning, organisation eller motsvarande. Sådana bestämmelser finns bl.a. i föreningslagen (503/1989), lagen om öppna bolag och kommanditbolag (389/1988), lagen om aktiebolag (734/1978), lagen om andelslag (1488/2001) och lagen om stiftelser (109/1930).

I Finland finns ingen allmän lagstiftning om internationella organisationers juridiska

personlighet, utan den juridiska personlighet och rättshandlingsförmåga som gäller för internationella organisationer bestäms vanligen genom en blankettlag genom vilken de bestämmelser i avtalet om upprättandet av ifrågavarande organisation som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft, inklusive den bestämmelse om den juridiska personligheten som gäller för ifrågavarande organisation. Den redan befintliga lagen om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen och om tillämpning av stadgan (1284/2000) är också en sådan lag.

Artikel 3. Allmänna bestämmelser om domstolens privilegier och immuniteter. Artikeln motsvarar artikel 48 stycke 1 i Romstadgan. Enligt den åtnjuter domstolen inom varje avtalsparts territorium de privilegier och immuniteter som är nödvändiga för att den skall kunna uppfylla sina ändamål. Dessa privilegier och immuniteter preciseras genom de övriga artiklarna i avtalet. Artikel 48 stycke 1 i Romstadgan är i kraft i Finland med stöd av lagen om stadgans ikraftsättande.

Artikel 4. Okränkbarhet för domstolens lokaler. Enligt artikeln är domstolens lokaler okränkbara. Bestämmelsen i artikeln avviker från gällande lagstiftning i Finland. Om husrannsakan bestäms i 5 kap. i tvångsmedelslagen (450/1987).

Artikel 5. Flagga, emblem och kännetecken. Enligt artikeln har domstolen rätt att hålla sin flagga, sitt emblem och sina kännetecken framme i sina lokaler och på de fordon och transportmedel som är avsedda för tjänstebruk.

Artikel 6. Immunitet för domstolen, dess egendom och tillgångar. Enligt stycke 1 i artikeln åtnjuter domstolen samt dess egendom och tillgångar immunitet mot varje form av lagskipning, såvida domstolen inte i något särskilt fall uttryckligen har avstått från denna immunitet. Avstående från immunitet anses inte avse verkställighetsåtgärder av något slag. Enligt stycke 2 i artikeln är domstolens egendom och tillgångar fritagna från husrannsakan, beslag, rekvisition, konfiskation, expropriation samt från varje annan form av

ingrepp, vare sig exekutivt, administrativt, judiciellt eller lagstiftande. Enligt stycke 3 i artikeln är domstolens egendom och tillgångar fritagna från alla slags begränsningar, regleringar, kontroller och moratorier i den utsträckning detta behövs för att domstolen skall kunna fullgöra sina uppgifter.

De privilegier och immuniteter som beviljas i artikeln motsvarar de privilegier och immuniteter som i allmänhet beviljas internationella organisationer men avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland. Immunitet mot rättsligt förfarande innebär att organisationen och dess egendom är befriade från all, främst civil- och förvaltningsrättslig, jurisdiktion inom lagskipningen i Finland. Befrielse från tvångsåtgärder i fråga om egendom gäller olika administrativa och processuella tvångsmedel och säkerhetsåtgärder. Om beslag i brottmål bestäms i 3 och 4 kap. i tvångsmedelslagen. Bestämmelser om beslag som en säkerhetsåtgärd finns bl.a. i 7 kap. i rättegångsbalken. Bestämmelser om administrativa tvångsåtgärder finns i viteslagen (1113/1990). Bestämmelser om expropriation av egendom finns bl.a. i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977). Bestämmelser om tvångsöverlåtelse av egendom och om vissa andra tvångsåtgärder mot egendom under undantagsförhållanden finns i beredskapslagen (1080/1991). Bestämmelser om förverkandepåföljd i samband med brott finns bl.a. i strafflagen (39/1889). Bestämmelser om verkställighet av domar och beslut finns i utskönningslagen (32/1895). På grund av medlemskapet i Europeiska unionen hör finanspolitiken inte längre i regel till Finlands behörighet. Den immunitet som gäller penningrörelse i stycke 3 i artikeln avviker emellertid från de bestämmelserna om tillsyn och reglering under undantagsförhållanden som regleras i beredskapslagen.

Artikel 7. Okränkbarhet för arkiv och handlingar. Enligt artikeln är domstolens arkiv och alla papper och handlingar oavsett form samt det material som sänds till och från domstolen, som är i domstolens besittning eller som tillhör den, okränkbara, var och i vems besittning de än befinner sig. Att sådan okränkbarhet upphör eller inte finns påverkar inte de skyddsåtgärder som domsto-

len i enlighet med stadgan och med bevis- och förfaranderegler kan besluta om med avseende på dokument och material som domstolen fått till sitt förfogande eller som den använder sig av. Bestämmelserna i artikeln avviker bland annat i fråga om beslag och husrannsakan från finsk lagstiftning som redogörs beträffande dessa delar även i samband med motivering till artikel 6 ovan.

Artikel 8. Befrielse från skatter, tullavgifter och import- och exportrestriktioner. Enligt stycke 1 i artikeln är domstolen, dess tillgångar, inkomster och annan egendom samt dess åtgärder och transaktioner befriade från alla direkta skatter. Befrielsen gäller dock inte de skatter som de facto endast utgör vederlag för de allmännyttiga tjänster som tillhandahålls i fasta priser i förhållande till antalet lämnade tjänster och som uttryckligen kan identifieras, beskrivas och specificeras. Enligt stycke 2 i artikeln är domstolen befriad även från alla tullavgifter och importskatter samt förbud och restriktioner avseende import och expor av förnödenheter som domstolen importerar eller exporterar för sitt tjänstebruk, samt även i fråga om domstolens publikationer. Enligt stycke 3 i artikeln får förnödenheter som importerats eller förvärvats med stöd av en sådan befrielse inte säljas eller på annat sätt avyttras inom en avtalsstats territorium, förutom på de villkor som avtalats med de behöriga myndigheterna i ifrågavarande avtalsstat.

Enligt 81 § 1 mom. och 121 § 3 mom. i grundlagen skall om grunderna för skattskyldighet bestämmas genom lag. Bestämmelserna om skattefriheten i stycke 1 i artikeln avviker från gällande lagstiftning om direkta skatter men motsvarar på samma sätt som de privilegier och immuniteter i styckena 2 och 3 i artikeln som gäller tullar de privilegier och immuniteter som i allmänhet beviljas internationella organisationer. Enligt artikel 133.1 punkt b i rådets förordning (EEG) nr 918/83 om upprättandet av ett gemenskaps-system för tullbefrielse kan medlemsstaterna medge tullbefrielse enligt sedvanliga privilegier som beviljas på grund av internationella överenskommelser, i vilka antingen ett tredje land eller en internationell organisation är avtalslutande part. Enligt artikel 134 i förordningen om tullbefrielse skall dock medlems-

staterna anmäla tullbestämmelserna i en sådan överenskommelse till kommissionen. Vad gäller import- och exportförbud och -restriktioner kan det konstateras att enligt EG-fördraget är huvudregeln fri rörlighet för varor och att de nationella restriktionerna är tillåtna endast under vissa förutsättningar. Bestämmelser om en sådan regleringsmöjlighet finns i 14 § i beredskapslagen.

Artikel 9. Återbetalning av avgifter och/eller skatter. Enligt stycke 1 i artikeln bör domstolen som huvudregel inte kräva befrielse från sådana avgifter eller skatter som är inräknade i priset på lös eller fast egendom eller från skatter som anknyter till serviceavgifter. Avtalsstaterna skall emellertid, då domstolen för sitt tjänstebruk ingår betydande anskaffningar av egendom, förnödenheter eller tjänster, för vilka det uttas eller kan uttas identifierbara avgifter och/eller skatter, vidta vederbörliga administrativa åtgärder för befrielse från sådana kostnader eller för återbetalning av den erlagda avgiften och/eller skatten. Enligt stycke 2 i artikeln får förnödenheter som anskaffats med sådan befrielse eller rätt till återbetalning säljas eller avyttras endast på de villkor som bestäms av den avtalsstat som har beviljat befrielsen eller rätten till återbetalning. Befrielse eller rätt till återbetalning beviljas inte för avgifter som utgör vederlag för de allmännyttiga tjänster som tillhandahållits domstolen.

Enligt gemenskapsrättens bestämmelser om harmoniserade indirekta skatter (mervärdesskatt och acciser) kan medlemsstaterna bevilja de sedvanliga privilegierna och immuniteterna åt en internationell organisation i fall detta har definierats i dokument om upprättandet av den ifrågavarande internationella organisationen eller i dess högkvartersavtal förutsatt att den medlemsstat som verkar som värdstat har godkänt organisationen som en internationell organisation. Med hänsyn till processen kring upprättandet av Internationella brottmålsdomstolen, dess verksamhetsområde samt dess stiftande medlemmar, kan avtalet om domstolens privilegier och immuniteter anses bilda en så väsentlig del av dokument om upprättandet av domstolen att gemenskapsrättens krav kan anses uppfyllda. Motsvarande villkor för beviljande av skattefriheter för en internationell organisation i en

annan medlemsstat ingår i 72 d § 2 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993) och i 16 § 7 punkten i lagen om påförande av accis (1469/1994). De privilegier och immuniteter i avtalet som gäller mervärdesskatter och acciser är inte mera omfattande än de privilegier som i allmänhet beviljas internationella organisationer.

Artikel 10. Tillgångar och befrielse från valutarestriktioner. I artikeln bestäms om domstolens tillgångar och om dess befrielse från valutarestriktioner. Utan hinder av finansiella kontroller, regleringar eller moratorier av något slag kan domstolen för tjänstebruk inneha penningmedel, överföra dem fritt från en stat till en annan eller inom en stat samt inneha konton i vilken valuta som helst. Domstolen har också rätt att konvertera varje valuta i sin besittning till vilken annan valuta som helst och i fråga om tillämpliga växelkurser för de finansiella transaktionerna rätt till minst lika förmånlig behandling som avtalsstaten beviljar varje annan mellanstatlig organisation eller diplomatisk beskickning. Domstolen får också för tjänstebruk mottaga, inneha, diskontera, överföra, konvertera eller på annat sätt handla med skuldebrev och andra värdepapper. Enligt stycke 2 i artikeln skall domstolen, vid åtnjutandet av sina rättigheter enligt stycke 1, ta tillbörlig hänsyn till alla framställanden från en avtalsstat i fall domstolen anser detta vara möjligt utan att skada sina intressen.

På grund av medlemskapet i Europeiska unionen hör finanspolitiken inte längre i regel till Finlands behörighet. Bestämmelserna i artikeln avviker emellertid åtminstone från de bestämmelserna om tillsyn och reglering under undantagsförhållanden som regleras i beredskapslagen.

Artikel 11. Lättnader för kommunikation. Enligt stycke 1 i artikeln åtnjuter domstolen inom varje avtalsstats territorium minst lika förmånlig behandling av sin officiella kommunikation och korrespondens som avtalsstaten i fråga beviljar vilken som helst mellanstatlig organisation eller diplomatisk beskickning i fråga om prioritet, taxor och avgifter för post och olika former av kommunikation och korrespondens. Enligt stycke 2 i artikeln skall domstolens officiella kommunikation och korrespondens inte vara under-

kastade censur. Enligt stycke 3 i artikeln kan domstolen använda alla vederbörliga kommunikationsmedel, inklusive elektroniska kommunikationsmedel, och den har rätt att använda koder och chiffer för sin officiella kommunikation och korrespondens. Domstolens officiella kommunikation och korrespondens skall vara okränkbara. Enligt stycke 4 i artikeln har domstolen rätt att sända och ta emot sin korrespondens och annat material och meddelanden med kurir eller i förseglade säckar, vilka åtnjuter samma privilegier, immuniteter och lättnader som diplomatiska kurirer och kurirsäckar. Enligt stycke 5 i artikeln har domstolen rätt att använda radioanläggningar och andra telekommunikationsutrustning på frekvenser som avtalsstaterna ställt till dess förfogande i enlighet med deras nationella förfaranden. Avtalsstaterna skall sträva efter att så långt som möjligt tilldela domstolen de frekvenser som den ansökt om.

I 10 § 2 mom. i grundlagen föreskrivs att brev- och telefonhemligheten samt hemligheten i fråga om andra förtroliga meddelanden är okränkbar och i 12 § 1 mom. i grundlagen föreskrivs om yttrandefrihet, till vilken bl.a. hör rätten att framföra och sprida meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta.

Avtalsbestämmelserna gäller utnyttjande av dessa grundläggande fri- och rättigheter men avviker från bestämmelser om deras inskränkningar. De rättigheter som är föreskrivna i grundlagen kan inskränkas i Finland i samband med förundersökning och rättegång i brottmål i enlighet med vissa förutsättningar enligt tvångsmedellagen. Dessutom utvidgas genom bestämmelserna i styckena 1 och 4 i artikeln tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (FördS 3–5/1970) som satts i kraft genom lag (diplomatiska kurirer och säckar). Om den kommunikation, inklusive elektronisk kommunikation, som anges i stycke 3 i artikeln bestäms bland annat i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003), lagen om granskning av bildprogram (775/2000) och lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998).

Artikel 12. Fullgörande av domstolens uppgifter utanför högkvarteret. Enligt artikeln kan domstolen avtala med ifrågavarande

stat om beviljandet av de erforderliga lättnaderna för att kunna fullgöra sina uppgifter om den i enlighet med artikel 3 stycke 3 i stadgan anser det vara önskvärt att sammanträda på annan plats än i högkvarteret i Haag i Nederländerna. Artikel 48 stycke 1 i Romstadgan förpliktar stadgeparterna att åt domstolen inom sitt territorium bevilja de privilegier och immuniteter som är nödvändiga för att förverkliga domstolens syften. De nämnda privilegierna och immuniteterna preciseras vidare i ett avtal om privilegier och immuniteter för domstolen. I denna artikel verkar man främst syfta till andra stater än de som är bundna av stadgan och detta avtal. Om arrangemanget enligt artikel ändå skulle aktualiseras för Finlands del, är det möjligt, att detta skulle inbegripa bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. I så fall skulle det vara nödvändigt att begära riksdagens godkännande avseende avtalet skilt för sig.

Artikel 13. Representanter för stater som deltar i stadgeparts församlingen och dess underorgan samt representanter för mellanstatliga organisationer. Enligt stycke 1 i artikeln åtnjuter representanter för stadgeparter som deltar i en stadgeparts församling och i sammanträden av dess underorgan och representanter för övriga stater, som eventuellt deltar i en stadgeparts församling och i sammanträden av dess underorgan som observatörer i enlighet med artikel 112 stycke 1 i stadgan, samt representanter för stater och mellanstatliga organisationer som inbjudits att delta i en stadgeparts församling och sammanträden av dess underorgan vid utförandet av sina tjänsteuppdrag och under resa till och från sammanträdesplatsen de privilegier och immuniteter som uppräknas i artikeln. De får inte anhållas eller häktas i samband med ett sådant sammanträde. De åtnjuter immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av de uttalanden de avgivit och de åtgärder de vidtagit i tjänsten. Denna immunitet består även efter det att ifrågavarande personers uppdrag som representant upphört. Representanternas samtliga papper och handlingar är okränkbara och de har rätt att använda koder eller chiffer, ta emot papper och handlingar eller korrespondens med kurir eller i förseglade säckar samt ta emot och sända elektroniska meddelanden. Representan-

terna åtnjuter befrielse från inreserestriktioner och registrering av utlänningar samt rationell tjänstgöringsplikt i den avtalsstat de besöker eller genom vilken de passerar i tjänsten. De har samma valuta- och valutaväxlingsfriheter som främmande regeringars representanter vid ett tillfälligt tjänsteuppdrag. Dessutom har de samma immuniteter och lättnader beträffande genomsökning av personligt bagage som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen. Representanterna beviljas också samma skydd och lättnader vid repatriering vid internationella kriser som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen liksom övriga sådana privilegier, immuniteter och lättnader som tillkommer diplomatiska representanter och som inte står i strid med det ovan nämnda, utom att de inte skall ha rätt att kräva befrielse från tullar på importerade varor (exklusive deras personliga bagage) eller från acciser och försäljningsskatt.

Enligt stycke 2 i artikeln anses de tidsperioder då de i stycke 1 avsedda representanterna befinner sig inom en avtalsstats territorium för att i tjänsten delta i en stadgepartsförsamling eller i sammanträden av dess underorgan inte som boende i fall någon beskattningsform grundar sig på boende. Enligt stycke 3 i artikeln tillämpas bestämmelserna i styckena 1 och 2 i artikeln inte mellan en representant och myndigheterna i den avtalsstat, där han eller hon är medborgare, eller mellan en representant och den avtalsstat eller mellanstatlig organisation som han eller hon representerar eller har representerat.

Bestämmelserna i styckena 1 och 2 i artikeln avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland som redogörs även i samband med motivering till artikel 4 och artiklarna 6–11 ovan. I punkten a i stycke 1 i artikeln bestäms om personlig immunitet mot anhållande och häktning. Bestämmelsen avviker från regleringen i tvångsmedelslagen. Immuniteten enligt punkt b i samma stycke innebär undantag från civil-, straff- och förvaltningsrättslig jurisdiktion inom lagskipningen i Finland. Vidare avviker okränkbarheten av dokument enligt punkt c från lagstiftningen i Finland bland annat beträffande beslag och husrannsakan, och punkten d ut-

vidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (diplomatiska kurirer och kurirsäckar) som satts i kraft genom lag. Bestämmelserna i punkten e i stycke 1 i artikeln gäller utlänningars inresa i Finland. I enlighet med gällande lagstiftning tillämpas inte några särskilda begränsningar eller till exempel kvoteringsystem och inte heller någon egentlig registeringsplikt i samband med inresan. I enlighet med 130 § 3 mom. i utlänningslagen (301/2004) kan närmare bestämmelser om anmälningsplikten efter inresan utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Någon sådan förordning har ännu inte utfärdats. Vid beredningen av förordningen skall beaktas de internationella avtalsförpliktelser enligt vilka det inte är befogat att förutsetta anmälan från vissa personer. Enligt stycke 1 i artikeln bestäms även om befrielser från nationella tjänstgöringsplikter vilka avviker från bestämmelserna i beredskapslagen om användning av arbetskraft som bor i Finland. Bestämmelserna i punkterna f–i i stycke 1 i artikeln utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser.

På sådana personer som avses i artikeln kan också lagen (572/1973) och förordningen (728/1973) om privilegier och immunitet i fråga om internationella konferenser och särskilda delegationer bli tillämpliga i fall det är fråga om en multilateral konferens som hålls i Finland på den finska regeringens inbjudan eller med dess samtycke. Lagen innehåller med undantag av bestämmelser om inresan och valutabestämmelser i punkterna e och f i stycke 1 i artikeln samt av bestämmelser om skydd och repatriering i punkt h motsvarande privilegier och immuniteter som denna artikel. Dessutom skall det konstateras att lagens 12 § 1 mom. befriar från statliga och kommunala skatter och avgifter och 14 § 1 mom. från tullavgifter olikt punkten i i stycke 1 i artikeln. Eftersom sammanträden enligt artikel 3 avser stadgepartsförsamlingen och alla sammanträden av de underställda organen är artikelns tillämpningsområde möjligtvis vidare än tillämpningsområdet för lagen som gäller internationella konferenser.

Artikel 14. Representanter för stater som deltar i rättegång vid domstolen. Enligt arti-

keln åtnjuter representanter för stater som deltar i en rättegång vid domstolen vid utövandet av sina officiella funktioner samt under resa till och från rättegångsorten de privilegier och immuniteter som avses i artikel 13. Förhållandet av denna bestämmelse till lagstiftningen i Finland framgår ovan i samband med motiveringen till artikel 13.

Artikel 15. Domare, åklagare, biträdande åklagare och registrator. Enligt stycke 1 i artikeln åtnjuter domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratorn, när de tjänstgör för domstolen eller på dess vägnar, samma privilegier och immuniteter som chefer för diplomatiska beskickningar. Därutöver preciseras att domarnas, åklagarens, de biträdande åklagarnas och registratorns immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av i tjänsten avgivna uttalanden och vidtagna åtgärder består även efter det att ämbetstiden upphört.

Enligt stycke 2 i artikeln beviljas domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratorn samt familjemedlemmar som tillhör deras hushåll alla lättnader avseende utresan ur det land de befinner sig i, samt lättnader vid resa till och från det land där domstolen är verksam. På resa i tjänsten åtnjuter domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratorn inom alla avtalsstaters territorium genom vilka de måste passera de privilegier, immuniteter och lättnader som avtalsstaterna beviljar diplomatiska representanter i motsvarande förhållande enligt Wienkonventionen. Enligt stycke 3 i artikeln beviljas domaren, åklagaren, de biträdande åklagarna eller registratorn som i syfte att stå till domstolens förfogande vistas i en annan avtalsstat än den avtalsstat där han eller hon är medborgare eller stadigvarande bosatt de privilegier, immuniteter och lättnader som tillkommer diplomater under tiden för denna vistelse. De nämnda privilegierna, immuniteterna och lättnaderna beviljas även till familjemedlemmar som tillhör domarens, åklagarens, de biträdande åklagarnas eller registratorns hushåll. Enligt stycke 4 i artikeln beviljas domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratorn samt de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll vid repatriering vid internationella kriser även samma lättnader som tillkommer diplomatiska representanter

enligt Wienkonventionen.

Enligt stycke 5 i artikeln tillämpas bestämmelserna i styckena 1–4 i artikeln på domstolens domare även efter det att deras ämbets tid upphört om de fortsätter att fullgöra sina uppgifter i enlighet med artikel 36 stycke 10 i stadgan. I enlighet med det nämnda stycket skall domarna i rättegångs- och överklagandeavdelningar fortsätta att fullgöra sina uppgifter fram tills den redan inledda rättegången eller överklagandeprocessen i ifrågavarande avdelning har slutbehandlats.

Enligt stycke 6 i artikeln är löner, lönetillägg och kostnadsersättningar som betalas till domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratorn av domstolen befriade från beskattning. Grundar sig någon beskattningsform på boende, anses inte den tid då domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratorn på tjänsteuppdrag befinner sig i en avtalsstat som boende vid beskattningen. Avtalsstaterna får dock beakta dessa löner, lönetillägg och kostnadsersättningar vid fastställande av skatter på inkomster från andra källor. Enligt stycke 7 i artikeln har avtalsstaterna inte någon skyldighet att befria tidigare domare, åklagare och registratorer eller personer som är beroende av dem från inkomstskatt på pensioner eller livräntor.

Bestämmelserna i artikeln avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland som redogörs även ovan i samband med artikel 13. Bestämmelserna i styckena 1–5 i artikeln utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser som satts i kraft genom lag. Bestämmelserna i stycke 2 i artikeln avviker även från bestämmelserna i utlänningslagen om utlänningsars inresa i Finland. Bestämmelserna om inkomstskatt i stycke 6 avviker från bestämmelserna i inkomstskattelagen (1535/1992). Bestämmelserna i stycke 7 i artikeln anknyter till lagstiftning avseende beskattningen av pensioner men de lämnar avtalsstaten med en möjlighet att avseende denna del tillämpa sin egen lagstiftning.

Artikel 16. Biträdande registrator, personal i åklagarens kansli och registratorskontorets personal. Enligt stycke 1 i artikeln åtnjuter även biträdande registrator och personal i åklagarens kansli och registratorskonto-

rets personal de privilegier, immuniteter och lättnader som behövs för ett oberoende fullgörande av sina uppgifter. De åtnjuter personlig immunitet mot anhållande eller häktning samt beslag av sitt personliga bagage. De åtnjuter även immunitet mot rättsligt förfarande i samband med tjänsteuppdrag av givna uttalanden eller vidtagna åtgärder. Denna immunitet består även efter det att anställningsförhållandet vid domstolen upphört. Samtliga offentliga papper och handlingar samt material av domstolens personal som avses i artikeln är okränkbara.

De löner, lönetillägg och kostnadsersättningar som betalas till dem av domstolen är befriade från skatt. Avtalsstaterna får dock beakta dessa löner, lönetillägg och kostnadsersättningar vid fastställande av skatter på inkomster från andra källor. Enligt stycke 2 i artikeln är avtalsstaterna dock inte skyldiga att befria tidigare biträdande registratorer, personal i åklagarens kansli och registratorskontorets personal samt personer som är beroende av dem från inkomstskatt på pensioner eller livräntor.

Till biträdande registrator, personal i åklagarens kansli och registratorskontorets personal beviljas även befrielse från nationella tjänstgöringsplikter samt från inreserestriktioner och registrering av utlänningar, varav den sistnämnda befrielsen utsträcker sig till att omfatta även de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll.

Personal som avses i artikeln skall även beviljas befrielse från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägande anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål, vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lagstiftning eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågakvarande avtalsstat. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av den berörda tjänstemannen. I fråga om lättnader avseende valuta och valutaväxling likställs de med diplomatiska tjänstemän med motsvarande rang vid diplomatisk beskickning i ifrågakvarande avtalsstat och vid internationella kriser beviljas de och de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll samma lättnader vid repatriering som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen. De har även rätt att tull- och skattefritt, exklusive

serviceavgifter, införa sina möbler och andra personliga tillhörigheter när de första gången anländer till ifrågakvarande avtalsstat för att tillträda sin befattning, och att tull- och skattefritt återutföra sina möbler och personliga tillhörigheter till det land där de är stadigvarande bosatta.

Bestämmelserna i artikeln avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland som redogörs även ovan i samband med artiklarna 13 och 15. Befrielsen från nationell tjänsteplikt enligt punkt e i stycke 1 i artikeln har inte begränsats på samma sätt som i punkt e i stycke 1 i artikeln 13. Bestämmelsen måste därmed anses gälla även skyldigheten att försvara landet och därmed betyda en avvikelse även från värnpliktslagen (452/1950). 127 § 1 mom. i grundlagen förutsätter att det bestäms i lag om skyldigheten att försvara landet. I punkten g i stycket befrias i princip från genomsökning av personligt bagage. Bestämmelsen avviker från bestämmelserna i tullagen (1466/1994). Från bestämmelserna i tullagen avviker även den tull- och skattefria införseln och utförseln som avses i punkten j.

Artikel 17. Lokalanställd personal som inte på annat sätt omfattas av detta avtal. Enligt artikeln åtnjuter den personal som anställs lokalt av domstolen och som inte på annat sätt omfattas av detta avtal immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av i tjänsten avgivna uttalanden och för domstolen vidtagna åtgärder. Denna immunitet består beträffande uppdrag som är vidtagna på domstolens vägnar även efter det att anställningsförhållandet vid domstolen upphört. Under sin anställning beviljas den personal som avses i artikeln även andra lättnader som behövs för ett oberoende fullgörande av sina tjänsteuppgifter för domstolen.

Bestämmelserna i artikeln berör främst en sådan avtalsstat inom vars territorium domstolen sammanträder eller annars är verksam. I fall artikeln blev tillämplig för Finlands del, skulle dess bestämmelser betyda bland annat avvikelse från civil-, straff- och förvaltningsrättslig jurisdiktion inom lagskipningen i Finland och därmed höra till området för lagstiftningen.

Artikel 18. Försvararen och personer som biträder försvaret. I avtalet bestäms om pri-

vilegier, immuniteter och lättnader även för försvararen och personer som biträder försvaret i den utsträckning dessa behövs för ett oberoende fullgörande av deras uppgifter. En förutsättning är också att de innehar ett sådant domstolsintyg som avses i stycke 2 i artikeln. Syften med artikeln är att underlätta arbetet för försvararen och personer som biträder försvaret både under och i samband med en rättegång och på detta sätt säkerställa att förutsättningarna för en rättvis rättegång blir uppfyllda bland annat vad gäller den anklagades rätt till ett vederbörligt försvar.

Till de personer som avses i artikeln beviljas personlig immunitet mot anhållande eller häktning och beslag av sitt personliga bagage. De beviljas också immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av i tjänsten avgivna uttalanden och vidtagna åtgärder. Denna immunitet skall bestå även efter det att uppgifterna upphört. Samtliga papper och handlingar samt material som hänför sig till fullgörandet av uppgifterna är okränkbara. Personer avsedda i artikeln har också, för att upprätthålla förbindelserna vid fullgörandet av uppgifterna såsom försvarare, rätt att ta emot och sända papper och handlingar oavsett form. De är befriade från inreserestriktioner och registrering av utlänningar. De är även befriade från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägande anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål, vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lagstiftning eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av försvararen. I fråga om lättnaderna avseende valuta och valutaväxling beviljas samma privilegier som tillkommer en främmande regerings representant vid ett tillfälligt tjänsteuppdrag och vid internationella kriser samma lättnader vid repatriering som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen.

Enligt stycke 2 i artikeln förses försvararen med ett av registratören undertecknat intyg för den period som fullgörandet av dennes uppgifter förutsätter efter det att försvarare blivit utsett i enlighet med stadgan, bevis- och förfarandereglererna samt domstolens arbetsordning. Intyget återkallas i fall fullmakten eller förordnandet upphör före intygets giltighets-

tid. Enligt stycke 3 i artikeln

anses den tid då en försvarare i tjänsten befinns sig inom avtalsstatens territorium inte som boende i fall någon beskattningsåtgärd grundar sig på boende. Enligt stycke 4 i artikeln tillämpas bestämmelserna i denna artikel mutatis mutandis på personer som biträder försvaret i enlighet med regel 22 i bevis- och förfarandereglererna.

Förhållandet mellan bestämmelserna i stycke 1 i artikeln och lagstiftningen i Finland framgår på många ställen ovan av motiveringen till artiklarna 13, 15 och 16. Rätten att enligt punkt d i stycke 1 i artikeln ta emot och sända papper och handlingar för att upprätthålla förbindelserna vid fullgörandet av uppgifterna såsom försvarare anknyter till yttrandefriheten enligt 12 § i grundlagen som innefattar rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta.

Artikel 19. Vittnen. Enligt stycke 1 i artikeln åtnjuter även vittnena vissa privilegier, immuniteter och lättnader i den utsträckning det behövs för att kunna avge vittnesmål i en rättegång, inklusive tid för resor, förutsatt att de innehar ett intyg som avses i stycke 2 i artikeln.

Vittnen beviljas personlig immunitet mot anhållande och häktning. Deras personliga bagage får inte beslagtas, om det inte finns vägande anledning att misstänka att det innehåller föremål, vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lagstiftning eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat. Undantaget från beslagsförbudet innefattar dock inte de papper, handlingar och det material som hänför sig till vittnesmålet, vilka även annars är okränkbara. Vittnena åtnjuter immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av i samband med vittnesmålet avgivna uttalanden eller vidtagna åtgärder, och denna immunitet skall bestå även efter det att vittnena avgivit vittnesmålet och inte längre deltar i rättegången. Vittnena har också rätt att, för att upprätthålla förbindelserna med domstolen och försvararen i anslutning till deras vittnesmål, ta emot och sända papper och handlingar. De beviljas en befrielse från inreserestriktioner och registrering av utlänningar vid resor i anslutning till deras vittnesmål samt samma lättnader vid

repatriering vid internationella kriser som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen.

Enligt stycke 2 i artikeln förser domstolen vittnen som åtnjuter privilegier, immuniteter och lättnader enligt stycke 1 i denna artikel med ett dokument som intygar att deras närvaro förutsätts av domstolen och anger den behövliga tiden för deras närvaro.

Förhållandet mellan bestämmelserna i stycke 1 i artikeln och lagstiftningen i Finland framgår av ovan presenterad motivering till artiklarna 13, 15 och 16. I lagen om behörighet för och rättshjälp till tribunalen som behandlar brott som begåtts i det forna Jugoslavien (12/1994) bestäms mer begränsat än i denna artikel om immunitet och fri genomresa för personer som blivit kallade för att höras av domstolen.

Artikel 20. Brottsoffer. Enligt stycke 1 i artikeln åtnjuter brottsoffer som deltar i rättegången i enlighet med reglerna 89–91 i bevis- och förfaranderegler, vissa privilegier, immuniteter och lättnader i den utsträckning det behövs för deras deltagande i rättegången, inklusive tid för resor, förutsatt att de kan uppvisa ett sådant intyg som avses i stycke 2 i denna artikel. Brottsoffren åtnjuter personlig immunitet mot anhållande eller häktning samt immunitet mot beslag av personligt bagage, om det inte finns vägande anledning att misstänka att det innehåller föremål, vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lagstiftning eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat. Brottsoffren åtnjuter även immunitet mot allt rättsligt förförande på grund av i samband med rättegången avgivna uttalanden eller vidtagna åtgärder, och denna immunitet skall bestå även efter det att personen inte längre deltar i rättegången. De skall även beviljas befrielse från inreserestriktioner och registrering av utlänningar vid resor till och från domstolen för att delta i rättegången. Enligt stycke 2 i artikeln förser domstolen de brottsoffren, som deltar i rättegången i enlighet med reglerna 89–91 i bevis- och förfaranderegler, och som åtnjuter de privilegier, immuniteter och lättnader som avses i stycke 1 i denna artikel med ett dokument som intygar att de deltar i rättegången och anger den behövliga tiden för deltagandet.

Förhållandet mellan bestämmelserna i stycke 1 i artikeln och lagstiftningen i Finland framgår av motivering till artiklarna 13, 15 och 16 ovan.

Artikel 21. Sakkunniga. Enligt stycke 1 i artikeln åtnjuter sakkunniga, som utför uppdrag för domstolen, vissa privilegier, immuniteter och lättnader i den utsträckning det behövs för ett oberoende fullgörande av sina uppdrag, inklusive tid för resor i samband med uppdraget, förutsatt att de kan uppvisa ett sådant intyg som avses i stycke 2 i denna artikel.

Sakkunniga skall åtnjuta personlig immunitet mot anhållande eller häktning och beslag av sitt personliga bagage. De skall även åtnjuta immunitet mot allt rättsligt förförande på grund av i samband med deras uppdrag för domstolen avgivna uttalanden eller vidtagna åtgärder. Denna immunitet skall bestå även efter det att uppdraget upphört. De sakkunnigas papper, handlingar och material som hänför sig till deras uppdrag för domstolen är okränkbara. De har, för att upprätta förbindelserna med domstolen, rätt att ta emot och sända papper och handlingar samt material i anslutning till deras uppdrag för domstolen med kurir eller i förseglade säckar. De är befriade från genomsökning av personligt bagage, om det inte finns vägande anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål, vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lagstiftning eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av den sakkunniga. I fråga om lättnaderna avseende valuta och valutaväxling skall de beviljas samma privilegier som tillkommer en främmande regerings representant vid tillfälligt tjänsteuppdrag och vid internationella kriser skall de beviljas samma lättnader vid repatriering som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen. De sakkunniga är även befriade från inreserestriktioner och registrering av utlänningar beträffande de uppgifter som anges i ett sådant dokument som avses i stycke 2 i denna artikel. Enligt stycke 2 i artikeln förser domstolen sakkunniga som åtnjuter de privilegier, immuniteter och lättnader som avses i stycke 1 i denna artikel med ett dokument som intygar att de utför upp-

drag för domstolen och anger den behövliga tiden för deras uppdrag.

Förhållandet mellan bestämmelserna i stycke 1 i artikeln och lagstiftningen i Finland framgår av motiveringen till artiklarna 13, 15 och 16 ovan.

Artikel 22. Andra personer som skall närvara vid domstolens säte. Enligt stycke 1 i artikeln åtnjuter de övriga personer som skall närvara vid domstolens säte under den tid som erfordras för deras närvaro, inklusive den tid som används till resor, de privilegier, immuniteter och lättnader som avses i artikel 20 stycke 1 punkterna a–d i detta avtal, förutsatt att de kan uppvisa ett sådant intyg som avses i stycke 2 i denna artikel. Enligt stycke 2 i artikeln förser domstolen de övriga personer som skall närvara vid domstolens säte med ett dokument som intygar att deras närvaro vid domstolens säte förutsätts och som anger den behövliga tiden för deras närvaro.

Till de personer som avses i artikeln hör exempelvis familjemedlemmar eller psykolog som reser till domstolens säte för att stödja det offer eller vittne som deltar i rättegången.

Förhållandet mellan bestämmelserna i stycke 1 i artikeln och lagstiftningen i Finland framgår av motiveringen till artiklarna 13, 15 och 16 ovan.

Artikel 23. Medborgare och stadigvarande bosatta. Bestämmelserna i artikeln ger avtalsstaterna möjlighet att inom sitt territorium begränsa beviljandet av de privilegier och immuniteter som avses i avtalet till sina sådana medborgare eller stadigvarande bosatta som hör till domstolens personal eller som är försvarare eller personer som biträder försvaret, vittnen, sakkunniga, brottsoffer eller övriga sådana personer som skall närvara vid domstolens säte. Avtalsstaten måste vid undertecknandet, ratificeringen eller godkännandet av detta avtal eller vid anslutning till det avge en förklaring beträffande detta.

I stycke a i artikeln definieras de privilegier och immuniteter som oavsett förklaringen skall beviljas domstolens personal och försvararen och personer som biträder försvaret samt till vittnen och sakkunniga i den utsträckning som behövs för ett oberoende fullgörande av deras uppdrag. De innefattar personlig immunitet mot anhållande eller

häktning samt immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av de vid fullgörande av hans eller hennes uppgifter för domstolen, deltagande i rättegång eller avgivande av vittnesmål avgivna uttalanden eller vidtagna åtgärder. En sådan immunitet skall bestå även efter det att ifrågavarande persons uppgifter har upphört, han eller hon inte längre deltar i rättegången eller har redan avgivit sitt vittnesmål. De nämnda personernas papper, handlingar samt material som hänför sig till fullgörande av deras uppgifter för domstolen, deltagande i rättegång eller avgivande av vittnesmål är okränkbara. De har även, för att upprätta förbindelserna med domstolen, rätt att ta emot och sända papper och handlingar. Vad gäller vittnen, sträcker sig denna rättighet även till korrespondensen med försvararen i anslutning till deras vittnesmål. De personer som tillhör domstolens personal skall i enlighet med artikel 15 stycke 6 och artikel 16 stycke 1 punkt d befrias från beskattning avseende de löner, lönetillägg och kostnadsersättningar som blivit erlagda av domstolen.

I stycke b i artikeln preciseras däremot de privilegier och immuniteter som oavsett någon förklaring skall beviljas vittnen och övriga personer som skall närvara vid domstolens säte i den utsträckning som behövs för deras deltagande i rättegång. Dessa innefattar personlig immunitet mot anhållande eller häktning samt immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av vid deltagande i rättegången avgivna uttalanden eller vidtagna åtgärder. En sådan immunitet skall bestå även efter det att de inte längre deltar i rättegången.

En förklaring avseende inskränkning av privilegier och immuniteter för de personer som avses i stycke a i artikeln har än så länge avgetts av Tyskland vid sitt undertecknande av avtalet samt av Nya Zeeland och Kanada vid deras ratificering av avtalet. Österrikes och Slovakiens förklaring, som de avgav i samband med deras ratificering av avtalet, gäller begränsning av privilegier och immuniteter även beträffande de personer som avses i stycke b i artikeln.

I de s.k. värdlandsavtal som gäller ställningen för den personal av en internationell organisation som befinner sig i Finland har man traditionellt förhållit sig återhållsamt till

beviljandet av privilegier och immuniteter till egna medborgare. Enligt artiklarna 12 och 13 i överenskommelsen mellan Finlands regering och kommissionen för skydd av Östersjöns marina miljö angående kommissionens kontor samt dess privilegier och immuniteter (FördS 38–39/1980) skall de sakkunniga och rådgivare som tillhör kommissionens personal eller fullgör uppgifter inom kommissionen eller för kommissionens räkning och som är finska medborgare beviljas mer begränsade privilegier och immuniteter än övriga personer. På motsvarande sätt har även de privilegier och immuniteter begränsats som beviljas å ena sidan de finska medborgare som tillhör personalen i Internationella institutet för utvecklingsekonomisk forskning (WIDER) och å andra sidan sådana tjänstemän och andra anställda vid Internationella migrationsorganisations regionkontor som är finska medborgare i artikel XIII i överenskommelsen om institutet mellan Finlands regering och Förenta Nationernas universitet (FördS 35–36/1984) och i artikel 3 i överenskommelsen mellan Republiken Finland och Internationella migrationsorganisationen om rättslig ställning, privilegier och immunitet för organisation och dess regionkontor i Finland (FördS 31/1993). Enligt artikel 3 i överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Europeiska gemenskapernas kommission om upprättande i Finland av en delegation för Europeiska gemenskapernas kommission och delegationens privilegier och immunitet skall privilegier och immuniteter inte alls beviljas till medborgare i Finland (FördS 14–15/1993). Någon begränsning av privilegier och immuniteter på grund av medborgarskap ingår däremot inte i artikel 7 i överenskommelsen mellan Finlands regering och Förenta Nationerna om grundande av Helsingfors kriminalpolitiska institut, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna (numera "Europas kriminalpolitiska institut, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna") (FördS 41–42/1982).

Privilegier och immuniteter enligt avtalet om privilegier och immuniteter för Internationella brottmålsdomstolen hänför sig dock till verksamhet som i princip sker utanför Finlands territorium. Effekterna av begränsningarna enligt artikel 23 skulle rikta sig sär-

skilt till de privilegier och immuniteter som enligt artiklarna 15 och 16 beviljas till personalen vid Internationella brottmålsdomstolen och som till sin nivå motsvarar de privilegier och immuniteter som beviljas personalkategorier i andra internationella organisationer i enlighet med åtskilliga multilaterala konventioner. Någon liknande begränsningsmöjlighet eller inskränkning som grundar sig på medborgarskap eller stadigvarande bosättning ingår inte exempelvis i de avtal som reglerar privilegier och immuniteter för personal vid Internationella domstolen. Enligt artikel 19 i stadgan för Internationella domstolen (FördS 1/1956) åtnjuter domarna de diplomatiska privilegierna och immuniteterna i tjänsten. Den övriga personalens ställning ordnas i sin tur enligt konventionen rörande Förenta Nationernas privilegier och immuniteter. Situationen är liknande avseende Europarådets människorättsdomstol (överenskommelsen om Europarådets privilegier och immuniteter (FördS 80/1989) samt det sjätte tilläggsprotokollet till överenskommelsen (FördS 87/1998)). Det bör dock konstateras att det ingår en inskränkning som grundar sig på medborgarskap och stadigvarande bosättning i artikel 18 i avtalet om privilegier och immuniteter för Internationella havsrättsdomstolen. Finland har undertecknat men ännu inte godkänt avtalet. Beträffande andra personer än domare och personal för Internationella brottmålsdomstolen skulle en eventuell begränsning rikta sig främst till befrielsen från genomsökning och/eller beslagtagning av personligt bagage. Med hänsyn till karaktären av Internationella brottmålsdomstolens verksamhet kan dessa befrielser bedömas i princip vara befogade vad gäller alla personer som handhar uppdrag som ansluter sig till domstolen.

På grund av det ovanstående föreslås det inte i regeringens proposition att någon förklaring avseende begränsning av privilegier och immuniteter enligt artikel 23 skall avges.

Artikel 24. Samarbete med myndigheter i avtalsstaterna. Stycke 1 i artikeln ålägger domstolen att kontinuerligt samarbeta med de vederbörande myndigheterna i avtalsstaterna för att underlätta verkställighet av deras lagstiftning och förhindra missbruk av de privilegier, immuniteter och lättnader som

avses i detta avtal. I stycke 2 i artikeln framhävs att de som åtnjuter privilegier och immuniteter är skyldiga att följa lagarna och bestämmelserna i de avtalsstater, i vilka de vistas eller genom vilka de passerar för domstolens räkning. Detta skall inte inkräkta på deras privilegier och immuniteter. Dessa personer är också skyldiga att inte blanda in sig i ifrågavarande staters interna angelägenheter.

Artikel 25. Avstående från privilegier och immuniteter som avses i artiklarna 13 och 14. I artikeln bestäms om skyldigheten att i vissa situationer avstå från de privilegier och immuniteter som avses i artiklarna 13 och 14. I artikeln framhävs att privilegier och immuniteter inte beviljas representanter för stater och mellanstatliga organisationer för att tillgodose dem personligen, utan för att säkerställa att dessa representanter oberoende kan fullgöra sina uppgifter i anslutning till arbetet i stadgeparts församlingen, dess underorgan och domstolen. Följaktligen har avtalsstaterna inte bara rätt utan även skyldighet att avstå från privilegier och immuniteter för sina representanter, i fall de enligt avtalsstaternas uppfattning skulle hindra rättvisans gång och i fall man kan avstå från dem utan skada för de ändamål för vilka privilegierna och immuniteterna har beviljats. För representanter för de stater som inte är parter i detta avtal samt för representanter för mellanstatliga organisationer beviljas de privilegier och immuniteter som avses i artiklarna 13 och 14, förutsatt att de förbinder sig att följa samma skyldighet i fråga om avståendet från privilegier och immuniteter.

Artikel 26. Avstående från privilegier och immuniteter som avses i artiklarna 15–22. På motsvarande sätt som i artikel 25, bestäms i denna artikel om skyldigheten att avstå från de privilegier och immuniteter som avses i artiklarna 15–22. Ifrågavarande privilegier och immuniteter beviljas för säkerställande av god rättsskipning och inte för att tillgodose enskilda personer personligen. Dessa privilegier och immuniteter kan man avstå ifrån i enlighet med artikel 48 stycke 5 i stadgan och bestämmelserna i denna artikel, och skyldigheten att avstå från dem föreligger i varje särskilt fall, där de skulle kunna hindra rättvisans gång och där de kan avstås utan skada för de ändamål för vilka de har bevil-

jats. I stycke 2 i artikeln finns detaljerade bestämmelser om vem som är berättigad att besluta om avstående från privilegier och immuniteter för vilken personkategori.

Artikel 27. Socialskydd. Enligt artikeln är de personer som avses i artiklarna 15, 16 och 17 befriade från alla obligatoriska nationella socialskyddsavgifter avseende de tjänster som utförs för domstolen från den dag då domstolen upprättar ett socialskyddssystem.

Efter det att domstolen upprättat sitt eget socialskyddssystem, befrias de personer som är anställda vid domstolen från socialskyddsavgifterna både i förläggningslandet och i de länder som ratificerat avtalet. Tills dess skall varje stat tillämpa sin nationella lagstiftning om social trygghet.

I Finland kan de personer som är anställda vid en internationell organisation på ansökan omfattas även av Finlands bostadsbaserade sociala trygghet då de vistas utomlands. I så fall är de skyldiga att erlagga en sjukförsäkringsavgift. I de situationer som avses i avtalet skulle sjukförsäkringsavgiften inte utkrävas och personen skulle inte heller kunna omfattas av den sociala tryggheten i Finland.

Riksdagen har godkänt (RSv 115/2004 rd.) att Finlands lagstiftning om bostadsbaserad social trygghet skall ändras fr.o.m 1.1.2005 på så sätt att de som är anställda vid en internationell organisation utomlands inte kan omfattas av den bostadsbaserade sociala tryggheten i fall vistelsen utomlands varar mer än ett år. Försättningsvis skulle bestämmelsen i avtalet ha betydelse för Finlands del väldigt sällan eftersom tjänsteförhållanden vanligtvis varar mer än ett år.

Artikel 28. Meddelanden. Enligt artikeln skall registratorn regelbundet meddela alla avtalsstaterna om namn och ställning av domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna, registratorn, den biträdande registratorn, personalen i åklagarens kansli och personalen i registratorskontoret samt de försvarare för vilka avtalets bestämmelser gäller. Registratorn meddelar alla avtalsstater också ändringar av dessa personers ställning.

Artikel 29. Laissez-passer. Artikeln ålägger avtalsstaterna att som giltigt resedokument erkänna och godta Förenta Nationernas laissez-passer och resedokument utfärdade av

domstolen till domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna, registratorn, den biträdande registratorn, och personalen i åklagarens kansli samt personalen i registratorskontoret. Bestämmelsen ansluter sig till rätten för utlänningar att resa in i Finland såsom avses i 9 § 4 mom. i grundlagen och som regleras genom lag. Enligt 11 § i utlänningslagen förutsätter inresan av en utlänning bland annat att han eller hon har ett sådant giltigt resedokument som förutsätts för gränsövergång. Om handling som ersätter pass regleras i 15 § 1 och 2 mom. i utlänningslagen. I stället för pass kan såsom en handling som berättigar till inresa och vistelse i landet godkännas även någon annan handling som uppfyller vissa krav enligt den nämnda paragrafen. I praktiken bestäms om ärendet genom förordning av utrikesministeriet.

Artikel 30. Visa. Enligt artikeln behandlar avtalsstaterna i alla sådana fall där de erfordrar visum eller inrese- eller utresetillstånd ansökningar från samtliga innehavare av Förenta Nationernas laissez-passer eller domstolens resedokument, samt även ansökningar från personer som avses i artiklarna 18–22 i detta avtal och som har domstolens intyg bekräftande att de reser för domstolens räkning så snabbt som möjligt, och beviljar visumet eller tillståndet avgiftsfritt. Bestämmelserna i artikeln förutsätter en snabb behandling av visumansökningar samt beviljandet av visum avgiftsfritt. Enligt 3 § 5 mom. i inrikesministeriets förordning om utlänningsverkets avgiftsbelagda prestationer skall avgift för visum eller uppehållstillstånd inte uppbäras, om så har överenskommit i bilaterala avtal mellan staterna eller i andra internationella avtal. Även bestämmelserna i artikel 30 anknyter sig till rätten för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet som avses i 9 § 4 mom. i grundlagen och hör därmed till området för lagstiftningen.

Artikel 31. Lösning av tvister med tredje part. Enligt artikeln utfärdar domstolen bestämmelser om lämpliga sätt att lösa sådana tvister som uppkommer till följd av avtal och andra privaträttsliga tvister, i vilka domstolen är part, samt tvister som berör personer som avses i detta avtal, som på grund av sin tjänstställning eller sina uppgifter vid domstolen åtnjuter immunitet, i den mån immuniteten

inte har avstått ifrån. Domstolens behörighet att utfärda sådana bestämmelser inskränker dock inte på stadgeparts församlingens behörigheter och skyldigheter enligt stadgan.

Artikel 32. Lösning av tvister om tolkningen eller tillämpningen av avtalet. I styckena 1 och 2 i artikeln bestäms om tvistelösningsförfaranden avseende tvister om tolkningen eller tillämpningen av avtalet. Enligt stycke 1 i artikeln löses alla sådana tvister mellan två eller flera avtalsstater eller mellan domstolen och en avtalsstat genom förhandlingar eller på annat överenskommet sätt. Enligt stycke 2 i artikeln hänskjutas tvisten på begäran av någon av parterna till en skiljedomstol i enlighet med förfarandet enligt styckena 3–6 om tvisten inte bilagts i enlighet med stycke 1 inom tre månader efter det att en tvistepart skriftligen anhållit om detta.

Stycke 3 i artikeln berör utseendet av skiljedomstolens medlemmar. Enligt den består skiljedomstolen av tre medlemmar. Båda parterna utser en medlem och dessa två medlemmar utser den tredje medlemmen, som är ordförande för skiljedomstolen. Om en part inte utsett medlem i skiljedomstolen inom två månader från det den andra parten utsett den första medlemmen, får den sistnämnda parten uppmana presidenten för Internationella domstolen att utse medlemmen. Har de två först utsedda medlemmarna inte inom två månader från sin utnämning enats om utseendet av ordförande för skiljedomstolen, får en part i tvisten uppmana presidenten för Internationella domstolen att utse en ordförande.

Enligt stycke 4 i artikeln beslutar skiljedomstolen om sina egna förfarandesätt och parterna i tvisten svarar för kostnaderna för skiljemannaförfarande i enlighet med skiljedomstolens beslut, såvida parterna inte avtalar annat. Enligt stycke 5 i artikeln fattar skiljedomstolen sitt beslut med en majoritet av rösterna i enlighet med bestämmelserna i detta avtal och tillämpliga regler i folkrätten. Skiljedomstolens beslut är slutgiltigt och bindande för parterna i tvisten. Enligt stycke 6 i artikeln delges skiljedomstolens beslut parterna i tvisten, registratorn och FN:s generalsekreterare.

Artikel 33. Tillämpningen av avtalet. Artikeln preciserar avtalets förhållande till andra

regler i folkrätten. Enligt den inkräktar avtalet inte på tillämpningen av relevanta folkrättsliga regler, inklusive regler av internationell humanitär rätt. Avsikten är att förhindra en situation där den som är misstänkt för ett sådant brott som hör till domstolens jurisdiktion skulle åberopa privilegier och immuniteter enligt detta avtal för att undvika domstolsbehandling av brottsmisstanken.

Artikel 34. Undertecknande, ratificering, godtagande, godkännande och anslutning. Enligt stycke 1 i artikeln stod avtalet öppet för undertecknande av alla stater från den 10 september 2002 till den 30 juni 2004 vid FN:s högkvarter i New York. Enligt stycke 2 i artikeln skall signatärstaterna ratificera, godta eller godkänna avtalet. Instrument avseende ratificering, godtagande eller godkännande deponeras hos FN:s generalsekreterare. Enligt stycke 3 i artikeln står avtalet öppet för anslutning av alla stater. Även anslutningsinstrumenten deponeras hos generalsekreteraren.

Artikel 35. Ikraftträdande. Avtalet skall enligt stycke 1 i artikeln träda i kraft den trettionde dagen efter dagen för deponering av det tionde instrumentet avseende ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning hos FN:s generalsekreterare. För varje sådan stat, som ratificerar, godtar eller godkänner avtalet eller ansluter sig till det efter avtalets internationella ikraftträdande träder avtalet ikraft den trettionde dagen efter den dagen då staten i fråga deponerat sitt instrumentet avseende ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning.

Artikel 36. Ändringar. Artikeln gäller ändring av avtalet. Enligt dess stycke 1 får varje avtalsstat genom ett skriftligt meddelande till sekretariatet för stadgeparts församlingen föreslå ändringar i detta avtal. Ändringsförslaget behandlas av avtalsstaternas översynskonferens som är sammankallad enligt styckena 1 och 2 i artikeln. Enligt stycke 3 i artikeln fordrar antagande av en sådan ändring, om vilken enhällighet inte kan uppnås, två tredjedels majoritet av de närvarande och röstande avtalsstaterna, förutsatt att majoriteten av avtalsstaterna är närvarande. Ändringen som blivit godkänd meddelas till alla avtalsstater och signatärstater i enlighet med stycke 4. Enligt stycke 5 i artikeln träder en

ändring i kraft för de avtalsstater som har ratificerat, godtagit eller godkänt den sextio dagar efter det att två tredjedelar av de stater som var avtalsparter den dag då ändringen antagits har deponerat sina instrument avseende ratificering eller godkännande hos generalsekreteraren. För varje sådan avtalsstat, som efter detta ratificerar eller godtar ändringen, träder den enligt stycke 6 i artikeln i kraft den sextionde dagen efter det att ifrågasvarande avtalsstat deponerat instrumentet avseende ratificering eller godkännande. Enligt stycke 7 i artikeln anses en stat, som blir avtalspart efter det att en ändring trätt i kraft i enlighet med stycke 5 och som inte uttryckt annan avsikt, vara part i det ändrade avtalet. Däremot anses en sådan stat vara part i det oförändrade avtalet i förhållande till sådana avtalsstater som inte är bundna av ändringen.

Artikel 37. Uppsägning. En avtalsstat får enligt stycke 1 säga upp avtalet genom ett skriftligt meddelande till FN:s generalsekreterare. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då meddelandet har mottagits, såvida inte ett senare datum anges i meddelandet. I stycke 2 i artikeln preciseras att uppsägningen inte på något sätt inverkar på avtalsstatens skyldighet att uppfylla varje åtagande i detta avtal som den, oberoende av avtalet, skulle vara bunden av enligt folkrätten.

Artikel 38. Depositarie. Enligt artikeln är FN:s generalsekreterare depositarie för avtalet.

Artikel 39. Giltiga texter. I artikeln bestäms att originalet till avtalet, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, deponeras hos FN:s generalsekreterare.

2. Motivering till lagförslaget

1 §. Paragrafen innehåller den sedvanliga blankettlagsbestämmelsen genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. För de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen redogörs nedan i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning.

2 §. Närmare bestämmelser om verkställighet av lagen kan enligt förslaget utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §. Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av republikens president samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del.

3. Ikraftträdande

Avtalet om privilegier och immuniteter för Internationella brottmålsdomstolen träder enligt artikel 35 i avtalet i kraft den trettionde dagen efter dagen för deponering av det tionde instrumentet avseende ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning hos Förenta Nationernas generalsekreterare. För varje sådan stat, som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till detta avtal efter deponeringen av det tionde instrumentet avseende ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning träder avtalet i kraft den trettionde dagen efter den dagen då staten i fråga deponerade sitt instrumentet avseende ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning.

Avtalet trädde i kraft internationellt den 22 juli 2004 och än så länge har sammanlagt tio stater ratificerat eller godkänt det. Avtalet skall träda i kraft för Finlands del den trettionde dagen efter dagen för deponering av instrumentet avseende godtagandet hos FN:s generalsekreterare.

4. Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

4.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen godkänner riksdagen bland annat sådana fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt tolkningspraxis av riksdagens grundlagsutskott avser denna grundlagsfästa jurisdiktion hos riksdagen alla de bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. Avtalsbestämmelser skall anses höra till området för lagstiftningen, 1) om bestämmelsen gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3)

om det enligt grundlagen skall föreskrivas i lag om den fråga som bestämmelsen avser eller 4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den fråga som bestämmelsen avser eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland skall föreskrivas om frågan i lag. Frågan påverkas inte av om en bestämmelse står i strid mot eller överensstämmer med en bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland (GrUU 11, 12 och 45/2000 rd).

I artikel 1 i avtalet definieras de centrala begrepp som använts i avtalet. Dyliga bestämmelser som indirekt påverkar tolkningen och tillämpningen av de materiella bestämmelser som hör till området för lagstiftningen hör också själva till området för lagstiftningen.

I artikel 2 i avtalet upprepas bestämmelserna i artikel 4 i Romstadgan om domstolens rättsliga ställning och om dess juridiska personlighet och i artikel 3 bestämmelserna i artikel 48 stycke 1 i stadgan beträffande de erforderliga privilegierna och immuniteterna för att förverkliga domstolens syften. Bestämmelserna har satts i kraft genom lagen om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen och om tillämpning av stadgan och de hör till området för lagstiftningen.

Bestämmelser som gäller privilegierna och immuniteterna för en internationell organisation, dess personal och andra samhörande personer hör till området för lagstiftningen och kräver samtycke av riksdagen (GrUU 38/2000 rd). Artiklarna 4 och 6–22 i avtalet innehåller flera privilegier och immuniteter som hör till denna grupp och som därmed kräver riksdagens samtycke.

Bestämmelserna i de nämnda artiklarna avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland.

Bestämmelsen om domstolens lokalers okränkbarhet i artikel 4 i avtalet och om arkivens och dokumentens okränkbarhet i artikel 7 avviker från finsk lagstiftning i fråga om beslag och husrannsakan. Immunitet mot rättsligt förfarande i artikel 6 i avtalet innebär att domstolen och dess egendom och tillgångar är befriade från all, främst civil- och förvaltningsrättslig jurisdiktion inom lagskipningen i Finland. Befrielse från tvångsät-

gärder i fråga om egendom gäller olika administrativa och processuella tvångsmedel och säkerhetsåtgärder. Bestämmelser om beslag i brottmål finns i 4 och 5 kap. i tvångsmedelslagen. Bestämmelser om beslag som en säkerhetsåtgärd finns bl.a. i 7 kap. rättegångsbalken. Bestämmelser om administrativa tvångsåtgärder finns i viteslagen. Bestämmelser om expropriation av egendom finns bl.a. i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter. Bestämmelser om tvångsöverlåtelse av egendom och om vissa andra tvångsåtgärder mot egendom under undantagsförhållanden finns i beredskapslagen. Bestämmelser om förverkandepåföljd i samband med brott finns bl.a. i strafflagen. Bestämmelser om verkställighet av domar och beslut finns i utsökningslagen. På grund av medlemskapet i Europeiska unionen hör finanspolitiken i regel inte längre till Finlands behörighet. De befrielse som gäller penningrörelse i stycke 3 i artikeln och i artikel 10 avviker emellertid från bestämmelserna i beredskapslagen om tillsyn och reglering under undantagsförhållanden. På dessa grunder hör artiklar 4, 6, 7 och 10 till området för lagstiftningen.

Bestämmelserna i artikel 8 i avtalet avviker från gällande lagstiftning om direkta skatter. Enligt 81 § 1 mom. i grundlagen skall om statsskatt bestämmas genom lag. Bestämmelsen hör därför till området för lagstiftningen. I fråga om tullavgifter har Finland i regel inte längre lagstiftningsbehörighet eftersom dessa hör till EG:s exklusiva behörighet. De tullbefrielse som beviljas nationellt inom ramen

för det som EG:s lagstiftning tillåter gäller frågor om vilka det skall lagstiftas i Finland och även bestämmelserna i artikel 8 hör således till dessa delar till området för lagstiftningen. Att befria domstolen från import- och exportförbud samt -restriktioner avviker åtminstone från 14 § i beredskapslagen och hör därför till området för lagstiftningen. Bestämmelserna i artikel 9 i avtalet gäller befrielse från acciser och mervärdesskatt i fråga om domstolens betydande anskaffningar av egendom för tjänstebruk. Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen med stöd av 81 § i grundlagen.

På grund av medlemskapet i Europeiska unionen hör finanspolitiken inte längre i re-

gel till Finlands behörighet. Bestämmelserna i artikel 10 i avtalet avviker emellertid åtminstone från de bestämmelserna om tillsyn och reglering under undantagsförhållanden som regleras i beredskapslagen och hör därför till området för lagstiftningen.

Bestämmelserna beträffande kommunikation i artikel 11 gäller utnyttjande av grundläggande fri- och rättigheter enligt 10 § 2 mom. och 12 § 1 mom. i grundlagen och hör som sådana till området för lagstiftningen. Genom bestämmelserna i artikeln utvidgas dessutom tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser som satts i kraft genom lag. Bestämmelserna hör även därför till området för lagstiftningen.

Immuniteten mot anhållande och häktning i punkt a i stycke 1 i artikel 13, punkt a i stycke 1 i artikel 16, punkt a i stycke 1 i artikel 18, punkt a i stycke 1 i artikel 19, punkt a i stycke 1 i artikel 20, punkt a i stycke 1 i artikel 21 och i stycke 1 i artikel 22 avviker från bestämmelserna i tvångsmedelslagen. Från bestämmelserna i tvångsmedelslagen avviker även förbudet mot att beslagta personligt bagage enligt punkt a i stycke 1 i artikel 16, punkt a i stycke 1 i artikel 18, punkt b i stycke 1 i artikel 19, punkt b i stycke 1 i artikel 20, punkt a i stycke 1 i artikel 21 samt i stycke 1 i artikel 22.

Immuniteten mot rättsligt förfarande enligt punkt b i stycke 1 i artikel 13, stycke 1 i artikel 15, punkt b i stycke 1 i artikel 16, artikel 17, punkt b i stycke 1 i artikel 18, punkt c i stycke 1 i artikel 19, punkt c i stycke 1 i artikel 20, punkt b i stycke 1 i artikel 21 och i stycke 1 i artikel 22 i avtalet avviker från såväl civil-, straff- som förvaltningsmässig jurisdiktion inom lagskipningen i Finland och hör därmed till området för lagstiftningen.

Okränkbarhet av handlingar som bestäms i punkt c i stycke 1 i artikel 13, punkt c i stycke 1 i artikel 16, punkt c i stycke 1 i artikel 18, punkt d i stycke 1 i artikel 19 och i punkt c i stycke 1 i artikel 21 avviker från finsk lagstiftning bland annat i fråga om beslag och husrannsakan.

Punkt d i stycke 1 i artikel 13 och punkt d i stycke 1 i artikel 21 i avtalet utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbin-

delser som satts i kraft genom hg. Rätten att enligt punkt d i stycke 1 i artikel 18, punkt e i stycke 1 i artikel 19 och punkt d i stycke 1 i artikel 21 i avtalet ta emot och sända papper och handlingar anknyter till yttrandefriheten enligt 12 § i grundlagen som innefattar rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta.

Punkt e i stycke 1 i artikel 13, stycke 2 i artikel 15, punkt f i stycke 1 i artikel 16, punkt e i stycke 1 i artikel 18, punkt f i stycke 1 i artikel 19, punkt d i stycke 1 i artikel 20, punkt h i stycke 1 i artikel 21 och stycke 1 i artikel 22 i avtalet gäller utlänningars inresa i Finland. Bestämmelserna om befrielse från tjänstgöringsplikter i punkt e i stycke 1 i artikel 13 och i punkt e i stycke 1 i artikel 16 avviker bland annat från bestämmelserna i beredskapslagen om användning av arbetskraft som bor i Finland.

Punkterna f–i i stycke 1 i artikel 13, styckena 1–5 i artikel 15, punkterna h och i i stycke 1 i artikel 16, punkter g och h i stycke 1 i artikel 18, punkt g i artikel 19 och punkterna f och g i stycke 1 i artikel 21 i avtalet utvidgar tillämpningsområdet för Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser

Befrielse från skatt på löner, lönetillägg och kostnadsersättningar som domstolen utbetalar enligt stycke 6 i artikel 15 och punkt d i stycke 1 i artikel 16 i avtalet avviker från bestämmelserna i inkomstskattelagen och bestämmelserna hör till området för lagstiftningen också enligt 81 § i grundlagen. Även stycke 2 i artikel 13 och stycke 3 i artikel 18 gäller tillämpningen av skattelagstiftningen.

Befrielse från genomsökning av personligt bagage enligt punkt g i stycke 1 i artikel 16, punkt f i stycke 1 i artikel 18 och punkt e i stycke 1 i artikel 21 i avtalet samt den tull- och skattefria införseln och utförseln enligt punkt j i stycke 1 i artikel 16 betyder en avvikelse från bestämmelserna i tullagen. Enligt 81 § 1 mom. i grundlagen skall om statskatt bestämmas genom lag.

Stycke 3 i artikel 13, artikel 14 och stycke 4 i artikel 18 i avtalet preciserar den personkategori som beviljas de privilegier och immuniteter som hör till området för lagstiftningen och hör således även till området för lagstiftningen.

I artiklarna 25 och 26 i avtalet bestäms om avståendet från privilegier och immuniteter. Såsom grunder för individens rättsliga ställning hör bestämmelserna i dessa artiklar till området för lagstiftningen.

Befrielsen från socialskyddsavgifterna som ingår i artikel 27 i avtalet hör också till området för lagstiftningen eftersom i Finland bestäms om socialskyddsavgifterna genom lag.

Bestämmelserna i artiklarna 29 och 30 som avser resedokument och visa hänför sig till den rätt för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet som avses i 9 § 4 mom. i grundlagen och som regleras genom lag.

Bestämmelserna i artikel 31 i avtalet överlåter valet av tvistelösningsförfarande till domstolens bedömning och motsvarar bestämmelserna i artikel VIII i konventionen om privilegier och immuniteter för FN. De "lämpliga sätten att lösa tvister" som avses i artikeln betyder närmast en jämkningslösning som inte skulle vara bindande varken för tvistens andra part eller för Finland. Bestämmelser hör därmed inte till området för lagstiftningen. Däremot ingår det i artikel 32 om tolkningen och tillämpningen av avtalet ett skiljeförfarande som blir obligatoriskt i vissa fall och vars lösning binder tvistens parter. Eftersom avtalet innefattar bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, kan det i skiljeförfarandet på ett för Finland bindande sätt bli fastställt hur en viss bestämmelse som hör till området för lagstiftningen skall tolkas eller tillämpas. En sådan klausul om tvistelösning anses höra till området för lagstiftningen.

4.2 Behandlingsordning

Riksdagen ansåg att Romstadgan gäller grundlagen och godkände stadgan i enlighet med 94 § 2 mom. i grundlagen genom ett beslut som understöddes med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna, och lagen om ikraftträdande av de bestämmelser i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av stadgan i så kallad inskränkt grundlagsordning enligt 95 § 2 mom. i grundlagen. I Riksdagens proposition motiverades en sådan ordning dock inte med så-

dana omständigheter som hänför sig till privilegier och immuniteter. De bestämmelser i avtalet om privilegier och immuniteter för Internationella brottmålsdomstolen som preciserar bestämmelserna om privilegier och immuniteter i Romstadgan är sedvanliga i internationell praxis och de kan inte anses strida mot modern suveränitetsuppfattning eller mot jämlikheten enligt 6 § i grundlagen.

Bestämmelserna om skiljeförfarande i artikel 32 i avtalet hör till området för lagstiftning men eftersom de är sedvänja i internationell samverkan strider de inte mot modern suveränitetsuppfattning.

Med stöd av den motivering som ovan anförts innehåller varken avtalet några sådana bestämmelser som skulle gälla grundlagen på det sätt som avses i dess 94 § 2 mom. eller lagen om avtalets ikraftsättande sådana be-

stämmelser som skulle gälla grundlagen på det sätt som avses i dess 95 § 2 mom. Avtalet kan enligt regeringens uppfattning godkännas i riksdagen med enkel majoritet och lagen om sättande i kraft av avtalet kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av det ovan anförda och i enlighet med 94 § grundlagen föreslås, att

Riksdagen godkänner det i New York den 9 september 2002 ingångna avtalet om privilegier och immuniteter för Internationella brottmålsdomstolen.

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, förläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om privilegier och immuniteter för Internationella brottmålsdomstolen

I enlighet med riksdagen beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i New York den 9 september 2002 ingångna avtalet om privilegier och immuniteter för Internationella brottmålsdomstolen gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Nådendal den 30 juli 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Antti Kalliomäki

(Översättning)

**AVTAL OM PRIVILEGIER OCH
IMMUNITETER FÖR INTERNATIO-
NELLA BROTTMÅLSDOMSTOLEN**

De stater som är parter i detta avtal,

med hänsyn till att det genom Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen, som antogs av Förenta Nationernas diplomatkonferens för fullmäktige den 17 juli 1998, inrättades Internationella brottmålsdomstolen, som har rätt att utöva sin jurisdiktion över enskilda personer för de mest allvarliga brotten som är internationella angelägenheter,

med hänsyn till att Internationella brottmålsdomstolen enligt artikel 4 i Romstadgan skall ha internationell rättskapacitet och sådan rättshandlingsförmåga som är nödvändig för att fullgöra sina uppgifter och uppfylla sina ändamål,

med hänsyn till att Internationella brottmålsdomstolen enligt artikel 48 i Romstadgan skall inom varje stadgeparts territorium åtnjuta den immunitet och de privilegier som är nödvändiga för att förverkliga dess syften,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Definitioner

I detta avtal avses med:

a) "stadgan" Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen, antagen den 17 juli 1998 av Förenta Nationernas diplomatkonferens för fullmäktige om upprättande av en internationell brottmålsdomstol,

b) "domstolen" Internationella brottmålsdomstolen inrättad genom stadgan,

c) "avtalsstat" stat som är part i detta avtal,

**AGREEMENT ON THE PRIVILEGES
AND IMMUNITIES OF THE INTER-
NATIONAL CRIMINAL COURT**

The States Parties to the present Agreement,

Whereas the Rome Statute of the International Criminal Court adopted on 17 July 1998 by the United Nations Diplomatic Conference of Plenipotentiaries established the International Criminal Court with the power to exercise its jurisdiction over persons for the most serious crimes of international concern;

Whereas article 4 of the Rome Statute provides that the International Criminal Court shall have international legal personality and such legal capacity as may be necessary for the exercise of its functions and the fulfilment of its purposes;

Whereas article 48 of the Rome Statute provides that the International Criminal Court shall enjoy in the territory of each State Party to the Rome Statute such privileges and immunities as are necessary for the fulfilment of its purposes;

Have agreed as follows:

Article 1

Use of terms

For the purposes of the present Agreement:

(a) "The Statute" means the Rome Statute of the International Criminal Court adopted on 17 July 1998 by the United Nations Diplomatic Conference of Plenipotentiaries on the Establishment of an International Criminal Court;

(b) "The Court" means the International Criminal Court established by the Statute;

(c) "States Parties" means States Parties to the present Agreement;

d) "representanter för avtalsstat" samtliga delegater, suppleanter, rådgivare, sakkunniga och sekreterare i delegationer,

e) "stadgepartsförsamlingen" församlingen av stadgeparterna i stadgan,

f) "domare" domstolens domare,

g) "byrån" det organ som består av domstolens president samt första och andre vicepresidenten,

h) "åklagaren" den åklagare som har valts av stadgepartsförsamlingen i enlighet med artikel 42 stycke 4 i stadgan,

i) "biträdande åklagare" de biträdande åklagare som har valts av stadgepartsförsamlingen i enlighet med artikel 42 stycke 4 i stadgan,

j) "registratorn" den registrator som har valts av domstolen i enlighet med artikel 43 stycke 4 i stadgan,

k) "biträdande registrator" den biträdande registrator som har valts av domstolen i enlighet med artikel 43 stycke 4 i stadgan,

l) "försvar" försvarare samt rättslig representant för brottsoffer,

m) "generalsekreteraren" Förenade Nationernas generalsekreterare,

n) "representanter för mellanstatlig organisation" chefer för mellanstatliga organisationer samt tjänstemän som handlar för dem,

o) "Wienkonventionen" Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser av den 18 april 1961,

p) "bevis- och förfaranderegler" de enligt artikel 51 i stadgan antagna reglerna om rättegångsförfarande och bevisning.

Artikel 2

Domstolens rättsliga ställning och juridiska personlighet

Domstolen skall vara en internationell juridisk person och ha den rättshandlingsförmåga som är nödvändig för att fullgöra sina uppgifter och uppfylla sina ändamål. Särskilt skall domstolen ha behörighet att ingå avtal, förvärva och avyttra fast och lös

(d) "Representatives of States Parties" means all delegates, deputy delegates, advisers, technical experts and secretaries of delegations;

(e) "Assembly" means the Assembly of States Parties to the Statute;

(f) "Judges" means the judges of the Court;

(g) "The Presidency" means the organ composed of the President and the First and Second Vice-Presidents of the Court;

(h) "Prosecutor" means the Prosecutor elected by the Assembly in accordance with article 42, paragraph 4, of the Statute;

(i) "Deputy Prosecutors" means the Deputy Prosecutors elected by the Assembly in accordance with article 42, paragraph 4, of the Statute;

(j) "Registrar" means the Registrar elected by the Court in accordance with article 43, paragraph 4, of the Statute;

(k) "Deputy Registrar" means the Deputy Registrar elected by the Court in accordance with article 43, paragraph 4, of the Statute;

(l) "Counsel" means defence counsel and the legal representatives of victims;

(m) "Secretary-General" means the Secretary-General of the United Nations;

(n) "Representatives of intergovernmental organizations" means the executive heads of intergovernmental organizations, including any official acting on his or her behalf;

(o) "Vienna Convention" means the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 18 April 1961;

(p) "Rules of Procedure and Evidence" means the Rules of Procedure and Evidence adopted in accordance with article 51 of the Statute

Article 2

Legal status and juridical personality of the Court

The Court shall have international legal personality and shall also have such legal capacity as may be necessary for the exercise of its functions and the fulfilment of its purposes. It shall, in particular, have the capacity to contract, to acquire and to dispose

egendom samt vara part i rättsliga förfaranden.

Artikel 3

Allmänna bestämmelser om domstolens privilegier och immuniteter

Domstolen skall inom varje avtalsparts territorium åtnjuta de privilegier och immuniteter som är nödvändiga för att förverkliga sina syften.

Artikel 4

Okränkbarhet för domstolens lokaler

Domstolens lokaler skall vara okränkbara.

Artikel 5

Flagga, emblem och kännetecken

Domstolen skall ha rätt att hålla sin flagga, sitt emblem och sina kännetecken framme i sina lokaler och på fordon och transportmedel som är avsedda för tjänstebruk.

Artikel 6

Immunitet för domstolen, dess egendom och tillgångar

1. Domstolen samt dess egendom och tillgångar skall, var och i vems besittning de än befinner sig, åtnjuta immunitet mot varje form av rättsliga förfaranden, såvida domstolen inte i något särskilt fall uttryckligen har avstått från denna immunitet. Avstående från immunitet får inte utsträckas att avse verkställighetsåtgärder av något slag.

2. Domstolens egendom och tillgångar skall, var och i vems besittning de än befinner sig, vara fritagna från husrannsakan, beslag, rekvisition, konfiskation, expropriation och varje annan form av ingrepp, vare sig exekutivt, administrativt, judiciellt eller lagstiftande.

of immovable and movable property and to participate in legal proceedings.

Article 3

General provisions on privileges and immunities of the Court

The Court shall enjoy in the territory of each State Party such privileges and immunities as are necessary for the fulfilment of its purposes.

Article 4

Inviolability of the premises of the Court

The premises of the Court shall be inviolable.

Article 5

Flag, emblem and markings

The Court shall be entitled to display its flag, emblem and markings at its premises and on vehicles and other means of transportation used for official purposes.

Article 6

Immunity of the Court, its property, funds and assets

1. The Court, and its property, funds and assets, wherever located and by whomsoever held, shall be immune from every form of legal process, except insofar as in any particular case the Court has expressly waived its immunity. It is, however, understood that no waiver of immunity shall extend to any measure of execution.

2. The property, funds and assets of the Court, wherever located and by whomsoever held, shall be immune from search, seizure, requisition, confiscation, expropriation and any other form of interference, whether by executive, administrative, judicial or legislative action.

3. Domstolens egendom och tillgångar, var och i vems besittning de än befinner sig, skall vara fritagna från alla slags begränsningar, regleringar, kontroller och moratorier i den utsträckning detta behövs för att domstolen skall kunna fullgöra sina uppgifter.

Artikel 7

Okränkbarhet för arkiv och handlingar

Domstolens arkiv och alla papper och handlingar i vilken form som helst samt material som sänds till och från domstolen, som är i domstolens besittning eller som tillhör den skall vara okränkbara, var och i vems besittning de än befinner sig. Att sådan okränkbarhet upphör eller inte finns skall inte påverka de skyddsåtgärder som domstolen i enlighet med stadgan och bevis- och förfaranderegler kan besluta om med avseende på dokument och material som domstolen fått till sitt förfogande eller som den använder sig av.

Artikel 8

Befrielse från skatter, tullavgifter och import- och exportrestriktioner

1. Domstolen, dess tillgångar, inkomster och annan egendom samt dess åtgärder och transaktioner skall vara befriade från alla direkta skatter, inklusive bland annat inkomstskatt, förmögenhetsskatt och bolagskatt samt direkta skatter som uttas av lokala och regionala myndigheter. Domstolen skall emellertid inte göra anspråk på befrielse från skatter som de facto endast utgör vederlag för allmännyttiga tjänster som tillhandahålls i fasta priser i förhållande till antalet lämnade tjänster och som uttryckligen kan identifieras, beskrivas och specificeras.

2. Domstolen skall vara befriad från alla tullavgifter och importskatter samt förbud och restriktioner avseende import och export av förnödenheter som domstolen importerar eller exporterar för dess tjänstebruk, samt även i fråga om dess publikationer.

3. Förnödenheter som importerats eller förvärvat med stöd av sådan befrielse får

3. To the extent necessary to carry out the functions of the Court, the property, funds and assets of the Court, wherever located and by whomsoever held, shall be exempt from restrictions, regulations, controls or moratoria of any nature.

Article 7

Inviolability of archives and documents

The archives of the Court, and all papers and documents in whatever form, and materials being sent to or from the Court, held by the Court or belonging to it, wherever located and by whomsoever held, shall be inviolable. The termination or absence of such inviolability shall not affect protective measures that the Court may order pursuant to the Statute and the Rules of Procedure and Evidence with regard to documents and materials made available to or used by the Court.

Article 8

Exemption from taxes, customs duties and import or export restrictions

1. The Court, its assets, income and other property and its operations and transactions shall be exempt from all direct taxes, which include, inter alia, income tax, capital tax and corporation tax, as well as direct taxes levied by local and provincial authorities. It is understood, however, that the Court shall not claim exemption from taxes which are, in fact, no more than charges for public utility services provided at a fixed rate according to the amount of services rendered and which can be specifically identified, described and itemized.

2. The Court shall be exempt from all customs duties, import turnover taxes and prohibitions and restrictions on imports and exports in respect of articles imported or exported by the Court for its official use and in respect of its publications.

3. Goods imported or purchased under such an exemption shall not be sold or oth-

inte säljas eller på annat sätt avyttras inom en avtalsstats territorium, förutom på de villkor som avtalats med de behöriga myndigheterna i ifrågavarande avtalsstat.

Artikel 9

Återbetalning av avgifter och/eller skatter

1. Domstolen skall som huvudregel inte göra anspråk på befrielse från sådana avgifter eller skatter som är inräknade i priset på lös eller fast egendom eller från skatter som anknyter till serviceavgifter. Avtalsstaterna skall emellertid, då domstolen för sitt tjänstebruk ingår betydande anskaffningar av egendom, förnödenheter eller tjänster, för vilka det uttas eller kan uttas identifierbara avgifter och/eller skatter, vidta vederbörliga administrativa åtgärder för befrielse eller återbetalning av den erlagda avgiften och/eller skatten.

2. Förnödenheter som förvärvats med stöd av sådan befrielse eller med rätt till återbetalning får säljas eller avyttras endast på de villkor som bestäms av den avtalsstat som har beviljat befrielsen eller rätten till återbetalning. Befrielse eller rätt till återbetalning skall inte beviljas för avgifter som utgör vederlag för de allmännyttiga tjänster som tillhandahållits domstolen.

Artikel 10

Tillgångar och befrielse från valutarestriktioner

1. Utan hinder av finansiella kontroller, regleringar eller moratorier av något slag kan domstolen för tjänstebruk:

a) inneha penningmedel, alla slags valutor och guld samt använda konton i alla valutor,

b) fritt överföra sina penningmedel, guld eller valutor från en stat till en annan eller inom varje stat samt konvertera alla valutor i sin besittning till vilken annan valuta som helst,

c) mottaga, inneha, diskontera, överföra, konvertera eller på annat sätt handla med skuldebrev och andra värdepapper, och

erwise disposed of in the territory of a State Party, except under conditions agreed with the competent authorities of that State Party.

Article 9

Reimbursement of duties and/or taxes

1. The Court shall not, as a general rule, claim exemption from duties and/or taxes which are included in the price of movable and immovable property and taxes paid for services rendered. Nevertheless, when the Court for its official use makes major purchases of property and goods or services on which identifiable duties and/or taxes are charged or are chargeable, States Parties shall make appropriate administrative arrangements for the exemption of such charges or reimbursement of the amount of duty and/or tax paid.

2. Goods purchased under such an exemption or reimbursement shall not be sold or otherwise disposed of, except in accordance with the conditions laid down by the State Party which granted the exemption or reimbursement. No exemption or reimbursement shall be accorded in respect of charges for public utility services provided to the Court.

Article 10

Funds and freedom from currency restrictions

1. Without being restricted by financial controls, regulations or financial moratoriums of any kind, while carrying out its activities:

(a) The Court may hold funds, currency of any kind or gold and operate accounts in any currency;

(b) The Court shall be free to transfer its funds, gold or its currency from one country to another or within any country and to convert any currency held by it into any other currency;

(c) The Court may receive, hold, negotiate, transfer, convert or otherwise deal with bonds and other financial securities;

d) avtalsstaten skall i fråga om tillämpliga växelkurser för domstolens finansiella transaktioner bevilja den minst lika förmånlig behandling som varje annan mellanstatlig organisation eller diplomatisk beskickning.

2. Domstolen skall, vid åtnjutandet av sina rättigheter enligt stycke 1, ta tillbörlig hänsyn till alla framställanden från en avtalsstat i fall domstolen anser detta vara möjligt utan att skada domstolens intressen.

Artikel 11

Lättnader för kommunikation

1. Domstolen skall inom varje avtalsstats territorium åtnjuta minst lika förmånlig behandling av sin officiella kommunikation och korrespondens som avtalsstaten i fråga beviljar mellanstatliga organisationer eller diplomatiska beskickningar i fråga om prioritet, taxor och avgifter för post och olika former av kommunikation och korrespondens.

2. Domstolens officiella kommunikation och korrespondens skall inte vara underkastade censur.

3. Domstolen kan använda alla vederbörliga kommunikationsmedel, inklusive elektroniska kommunikationsmedel, och den har rätt att använda koder och chiffer för sin officiella kommunikation och korrespondens. Domstolens officiella kommunikation och korrespondens skall vara okränkbara.

4. Domstolen skall ha rätt att sända och ta emot sin korrespondens och annat material och meddelanden med kurir eller i förseglade säckar, vilka åtnjuter samma privilegier, immuniteter och lättnader som diplomatiska kurirer och kurirsäckar.

5. Domstolen skall ha rätt att använda radioanläggningar och andra telekommunikationsutrustning på frekvenser som avtalsstaterna ställt till dess förfogande i enlighet med deras nationella förfaranden. Avtalsstaterna skall sträva efter att så långt som möjligt tilldela domstolen de frekvenser som den ansökt om.

(d) The Court shall enjoy treatment not less favourable than that accorded by the State Party concerned to any intergovernmental organization or diplomatic mission in respect of rates of exchange for its financial transactions.

2. In exercising its rights under paragraph 1, the Court shall pay due regard to any representations made by any State Party insofar as it is considered that effect can be given to such representations without detriment to the interests of the Court.

Article 11

Facilities in respect of communications

1. The Court shall enjoy in the territory of each State Party for the purposes of its official communications and correspondence treatment not less favourable than that accorded by the State Party concerned to any intergovernmental organization or diplomatic mission in the matter of priorities, rates and taxes applicable to mail and the various forms of communication and correspondence.

2. No censorship shall be applied to the official communications or correspondence of the Court.

3. The Court may use all appropriate means of communication, including electronic means of communication, and shall have the right to use codes or cipher for its official communications and correspondence. The official communications and correspondence of the Court shall be inviolable.

4. The Court shall have the right to dispatch and receive correspondence and other materials or communications by courier or in sealed bags, which shall have the same privileges, immunities and facilities as diplomatic couriers and bags.

5. The Court shall have the right to operate radio and other telecommunication equipment on any frequencies allocated to it by the States Parties in accordance with their national procedures. The States Parties shall endeavour to allocate to the Court, to the extent possible, frequencies for which it has applied.

Artikel 12

Fullgörande av domstolens uppgifter utanför högkvarteret

Anser domstolen det vara önskvärt att i enlighet med artikel 3 stycke 3 i stadgan sammanträda på annan plats än i högkvarteret i Haag i Nederländerna, kan den avtala med ifrågavarande stat om beviljandet av de erforderliga lättnaderna för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Artikel 13

Representanter för stater som deltar i stadgepartsförsamlingen och dess underorgan samt representanter för mellanstatliga organisationer

1. Representanter för stadgeparter som deltar i stadgepartsförsamling och i sammanträden av dess underorgan, representanter för övriga stater, som eventuellt deltar i stadgepartsförsamling och i sammanträden av dess underorgan som observatörer i enlighet med artikel 112 stycke 1 i stadgan, samt representanter för stater och mellanstatliga organisationer som inbjudits att delta i stadgepartsförsamling och sammanträden av dess underorgan, skall vid utförandet av sina tjänsteuppdrag och under resa till och från sammanträdesplatsen åtnjuta följande privilegier och immuniteter:

- a) personlig immunitet mot anhållande och häktning,
- b) immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av muntliga och skriftliga uttalanden de avgivit och alla åtgärder de vidtagit i tjänsten. Denna immunitet skall bestå även efter det att ifrågavarande personers uppdrag som representant upphört,
- c) okränkbarhet för alla papper och handlingar oavsett form,
- d) rätt att använda koder eller chiffer, ta emot papper och handlingar eller korrespondens med kurir eller i förseglade säckar samt ta emot och sända elektroniska meddelanden,
- e) befrielse från inreserestriktioner och

Article 12

Exercise of the functions of the Court outside its headquarters

In the event that the Court, pursuant to article 3, paragraph 3, of the Statute, considers it desirable to sit elsewhere than at its headquarters at The Hague in the Netherlands, the Court may conclude with the State concerned an arrangement concerning the provision of the appropriate facilities for the exercise of its functions.

Article 13

Representatives of States participating in the Assembly and its subsidiary organs and representatives of intergovernmental organizations

1. Representatives of States Parties to the Statute attending meetings of the Assembly and its subsidiary organs, representatives of other States that may be attending meetings of the Assembly and its subsidiary organs as observers in accordance with article 112, paragraph 1, of the Statute, and representatives of States and of intergovernmental organizations invited to meetings of the Assembly and its subsidiary organs shall, while exercising their official functions and during their journey to and from the place of meeting, enjoy the following privileges and immunities:

- (a) Immunity from personal arrest or detention;
- (b) Immunity from legal process of every kind in respect of words spoken or written, and all acts performed by them in their official capacity; such immunity shall continue to be accorded notwithstanding that the persons concerned may have ceased to exercise their functions as representatives;
- (c) Inviolability of all papers and documents in whatever form;
- (d) The right to use codes or cipher, to receive papers and documents or correspondence by courier or in sealed bags and to receive and send electronic communications;
- (e) Exemption from immigration restric-

registrering av utlänningar samt nationell tjänstgöringsplikt i den avtalsstat de besöker eller genom vilken de passerar i tjänsten.

f) samma privilegier i fråga om lättnader avseende valuta och valutaväxling som tillkommer en utländsk regerings representant vid ett tillfälligt tjänsteuppdrag,

g) samma immuniteter och lättnader beträffande personligt bagage som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen,

h) samma skydd och lättnader vid repatriering vid internationell krissituation som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen,

i) övriga sådana privilegier, immuniteter och lättnader som tillkommer diplomatiska representanter och som inte står i strid med det ovannämnda, utom att de inte skall ha rätt att kräva befrielse från tullar på importerade varor (exklusive deras personliga bagage) eller från acciser och försäljningsskatt.

2. Grundar sig någon beskattningsform på boende, skall den tid då de i stycke 1 avsedda representanterna befinner sig inom en avtalsstats territorium för att i tjänsten delta i stadgeparts församling eller i sammanträden av dess underorgan, inte anses som boende.

3. Bestämmelserna i styckena 1 och 2 i denna artikel skall inte tillämpas mellan en representant och myndigheterna i den avtalsstat, där han eller hon är medborgare eller mellan en representant och den avtalsstat eller mellanstatlig organisation som han eller hon representerar eller har representerat.

Artikel 14

Representanter för stater som deltar i rättegång vid domstolen

Representanter för stater som deltar i rättegång vid domstolen skall vid utövandet av sina officiella funktioner samt under resa till och från rättegångsorten åtnjuta de privilegier och immuniteter som avses i artikel 13.

tions, alien registration requirements and national service obligations in the State Party they are visiting or through which they are passing in the exercise of their functions;

(f) The same privileges in respect of currency and exchange facilities as are accorded to representatives of foreign Governments on temporary official missions;

(g) The same immunities and facilities in respect of their personal baggage as are accorded to diplomatic envoys under the Vienna Convention;

(h) The same protection and repatriation facilities as are accorded to diplomatic agents in time of international crisis under the Vienna Convention;

(i) Such other privileges, immunities and facilities not inconsistent with the foregoing as diplomatic agents enjoy, except that they shall have no right to claim exemption from customs duties on goods imported (otherwise as part of their personal baggage) or from excise duties or sales taxes.

2. Where the incidence of any form of taxation depends upon residence, periods during which the representatives described in paragraph 1 attending the meetings of the Assembly and its subsidiary organs are present in a State Party for the discharge of their duties shall not be considered as periods of residence.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this article are not applicable as between a representative and the authorities of the State Party of which he or she is a national or of the State Party or intergovernmental organization of which he or she is or has been a representative.

Article 14

Representatives of States participating in the proceedings of the Court

Representatives of States participating in the proceedings of the Court shall, while exercising their official functions, and during their journey to and from the place of the proceedings, enjoy the privileges and immunities referred to in article 13.

Artikel 15

*Domare, åklagare, biträdande åklagare och
registrator*

1. Domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratorn skall, när de tjänstgör för domstolen eller på dess vägnar, åtnjuta samma privilegier och immuniteter som chefer för diplomatiska beskickningar och deras immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av i tjänsten avgivet muntligt och skriftligt uttalande eller vidtagna åtgärder skall bestå även efter det att ämbetstiden upphört.

2. Domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratorn samt familjemedlemmar som tillhör deras hushåll skall beviljas alla lättnader avseende utresan ur det land de befinner sig i, samt vid resa till och från det land där domstolen befinner sig. På resa i tjänsten skall domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratorn inom alla avtalsstaters territorium genom vilka de måste passera åtnjuta de privilegier, immuniteter och lättnader som avtalsstaterna beviljar diplomatiska representanter i motsvarande förhållande enligt Wienkonventionen.

3. Vistas en domare, åklagaren, de biträdande åklagarna eller registratorn i syfte att stå till domstolens förfogande i en annan avtalsstat än den avtalsstat där han eller hon är medborgare eller stadigvarande bosatt, skall han eller hon tillsammans med familjemedlemmar som tillhör hans eller hennes hushåll beviljas de diplomatiska privilegier, immuniteter och lättnader under tiden för denna vistelse.

4. Domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratorn samt de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll skall vid repatriering vid internationell krissituation beviljas samma lättnader som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen.

5. Bestämmelserna i stycken 1–4 i denna artikel skall tillämpas på domstolens doma-

Article 15

*Judges, Prosecutor, Deputy Prosecutors
and Registrar*

1. The judges, the Prosecutor, the Deputy Prosecutors and the Registrar shall, when engaged on or with respect to the business of the Court, enjoy the same privileges and immunities as are accorded to heads of diplomatic missions and shall, after the expiry of their terms of office, continue to be accorded immunity from legal process of every kind in respect of words which had been spoken or written and acts which had been performed by them in their official capacity.

2. The judges, the Prosecutor, the Deputy Prosecutors and the Registrar and members of their families forming part of their households shall be accorded every facility for leaving the country where they may happen to be and for entering and leaving the country where the Court is sitting. On journeys in connection with the exercise of their functions, the judges, the Prosecutor, the Deputy Prosecutors and the Registrar shall in all States Parties through which they may have to pass enjoy all the privileges, immunities and facilities granted by States Parties to diplomatic agents in similar circumstances under the Vienna Convention.

3. If a judge, the Prosecutor, a Deputy Prosecutor or the Registrar, for the purpose of holding himself or herself at the disposal of the Court, resides in any State Party other than that of which he or she is a national or permanent resident, he or she shall, together with family members forming part of his or her household, be accorded diplomatic privileges, immunities and facilities during the period of residence.

4. The judges, the Prosecutor, the Deputy Prosecutors and the Registrar and members of their families forming part of their households shall be accorded the same repatriation facilities in time of international crisis as are accorded to diplomatic agents under the Vienna Convention.

5. Paragraphs 1 to 4 of this article shall apply to judges of the Court even after their

re även efter det att deras ämbets tid upphört om de fortsätter att fullgöra sina uppgifter i enlighet med artikel 36 stycke 10 i stadgan.

6. Löner, lönetillägg och kostnadsersättningar som betalas till domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratorn av domstolen skall vara befriade från beskattning. Grundar sig någon beskattningsform på boende, anses inte den tid då domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna och registratorn på tjänsteuppdrag befinner sig i en avtalsstat som boende vid beskattningen. Avtalsstaterna får dock beakta dessa löner, lönetillägg och kostnadsersättningar vid fastställande av skatter på inkomster från andra källor.

7. Avtalsstaterna skall inte ha någon skyldighet att befria tidigare domare, åklagare och registratorer eller personer som är beroende av dem från inkomstskatt på pensioner eller livräntor.

Artikel 16

Biträdande registrator, personal i åklagarens kansli och registratorskontorets personal

1. Biträdande registrator och personal i åklagarens kansli och registratorskontorets personal skall åtnjuta de privilegier, immuniteter och lättnader som behövs för ett oberoende fullgörande av sina uppgifter. De skall åtnjuta:

a) personlig immunitet mot anhållande och häktning samt beslag av sitt personliga bagage,

b) immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av i tjänsten avgivet muntligt eller skriftligt uttalande eller vidtagen åtgärd. Denna immunitet skall bestå även efter det att anställningsförhållandet vid domstolen upphört,

c) okränkbarhet för samtliga officiella papper och handlingar oavsett form samt för material,

d) befrielse från skatt på löner, lönetillägg och kostnadsersättningar som betalats till dem av domstolen. Avtalsstaterna får dock beakta dessa löner, lönetillägg och kost-

term of office has expired if they continue to exercise their functions in accordance with article 36, paragraph 10, of the Statute.

6. The salaries, emoluments and allowances paid to the judges, the Prosecutor, the Deputy Prosecutors and the Registrar by the Court shall be exempt from taxation. Where the incidence of any form of taxation depends upon residence, periods during which the judges, the Prosecutor, the Deputy Prosecutors and the Registrar are present in a State Party for the discharge of their functions shall not be considered as periods of residence for purposes of taxation. States Parties may take these salaries, emoluments and allowances into account for the purpose of assessing the amount of taxes to be applied to income from other sources.

7. States Parties shall not be obliged to exempt from income tax pensions or annuities paid to former judges, Prosecutors and Registrars and their dependants.

Article 16

Deputy Registrar, staff of the Office of the Prosecutor and staff of the Registry

1. The Deputy Registrar, the staff of the Office of the Prosecutor and the staff of the Registry shall enjoy such privileges, immunities and facilities as are necessary for the independent performance of their functions. They shall be accorded:

(a) Immunity from personal arrest or detention and from seizure of their personal baggage;

(b) Immunity from legal process of every kind in respect of words spoken or written and all acts performed by them in their official capacity, which immunity shall continue to be accorded even after termination of their employment with the Court;

(c) Inviolability for all official papers and documents in whatever form and materials;

(d) Exemption from taxation on the salaries, emoluments and allowances paid to them by the Court. States Parties may take these salaries, emoluments and allowances

nadsersättningar vid fastställande av skatter på inkomster från andra källor.

e) befrielse från nationella tjänstgöringsplikter,

f) befrielse för egen del och för de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll från inreserestriktioner och registrering av utlänningar,

g) befrielse från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägande anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål, vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lagstiftning eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av den berörda tjänstemannen,

h) samma privilegier i fråga om lättnader avseende valuta och valutaväxling som tillkommer diplomatisk tjänstemän med motsvarande rang vid diplomatisk beskickning i ifrågavarande avtalsstat,

i) samma lättnader för egen del och för de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll vid repatriering vid internationell krissituation som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen,

j) rätt att tull- och skattefritt, exklusive serviceavgifter, införa sina möbler och andra personliga tillhörigheter när de första gången anländer till ifrågavarande avtalsstat för att tillträda sin befattning, och att tull- och skattefritt återutföra sina möbler och personliga tillhörigheter till det land där de är stadigvarande bosatta.

2. Avtalsstaterna skall inte ha någon skyldighet att befria tidigare biträdande registratorer, personal i åklagarens kansli och registratorskontorets personal samt personer som är beroende av dem från inkomstskatt på pensioner eller livräntor.

Artikel 17

Lokalanställd personal som inte på annat sätt omfattas av detta avtal

Personal som anställs lokalt av domstolen och som inte på annat sätt omfattas av detta avtal skall åtnjuta immunitet mot rättsligt

into account for the purpose of assessing the amount of taxes to be applied to income from other sources;

(e) Exemption from national service obligations;

(f) Together with members of their families forming part of their household, exemption from immigration restrictions or alien registration;

(g) Exemption from inspection of personal baggage, unless there are serious grounds for believing that the baggage contains articles the import or export of which is prohibited by the law or controlled by the quarantine regulations of the State Party concerned; an inspection in such a case shall be conducted in the presence of the official concerned;

(h) The same privileges in respect of currency and exchange facilities as are accorded to the officials of comparable rank of diplomatic missions established in the State Party concerned;

(i) Together with members of their families forming part of their household, the same repatriation facilities in time of international crisis as are accorded to diplomatic agents under the Vienna Convention;

(j) The right to import free of duties and taxes, except payments for services, their furniture and effects at the time of first taking up post in the State Party in question and to re-export their furniture and effects free of duties and taxes to their country of permanent residence.

2. States Parties shall not be obliged to exempt from income tax pensions or annuities paid to former Deputy Registrars, members of the staff of the Office of the Prosecutor, members of the staff of the Registry and their dependants.

Article 17

Personnel recruited locally and not otherwise covered by the present Agreement

Personnel recruited by the Court locally and not otherwise covered by the present Agreement shall be accorded immunity

förfarande på grund av i tjänsten avgivet muntligt eller skriftligt uttalande och alla i tjänsten för domstolen vidtagna åtgärder. Denna immunitet skall beträffande åtgärder som är vidtagna på domstolens vägnar bestå även efter det att anställningsförhållandet vid domstolen upphört. Under sin anställning skall personal som inte på annat sätt omfattas av detta avtal även beviljas andra lättnader som behövs för ett oberoende fullgörande av sina uppgifter för domstolen.

Artikel 18

Försvare och personer som biträder försvaret

1. Försvaret skall åtnjuta följande privilegier, immuniteter och lättnader vid fullgörandet av sina uppgifter i den utsträckning dessa behövs för ett oberoende fullgörande av sina uppgifter, inklusive tiden för resor, förutsatt att han eller hon kan uppvisa ett sådant intyg som avses i stycke 2 i denna artikel:

a) personlig immunitet mot anhållande eller häktning och beslag av sitt personliga bagage,

b) immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av i tjänsten avgivet muntligt eller skriftligt uttalande eller vidtagen åtgärd, och denna immunitet skall bestå även efter det att hans eller hennes uppgifter upphört,

c) okränkbarhet för papper och handlingar oavsett form samt för material som hänförs till fullgörandet av hans eller hennes uppgifter,

d) för att upprätthålla förbindelserna vid fullgörandet av hans eller hennes uppgifter såsom försvarare, rätt att ta emot och sända papper och handlingar oavsett form,

e) befrielse från inreserestriktioner och registrering av utlänningar,

f) befrielse från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägande anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål, vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lagstiftning eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av försvararen.

g) samma privilegier i fråga om lättnader

from legal process in respect of words spoken or written and all acts performed by them in their official capacity for the Court. Such immunity shall continue to be accorded after termination of employment with the Court for activities carried out on behalf of the Court. During their employment, they shall also be accorded such other facilities as may be necessary for the independent exercise of their functions for the Court.

Article 18

Counsel and persons assisting defence counsel

1. Counsel shall enjoy the following privileges, immunities and facilities to the extent necessary for the independent performance of his or her functions, including the time spent on journeys, in connection with the performance of his or her functions and subject to production of the certificate referred to in paragraph 2 of this article:

(a) Immunity from personal arrest or detention and from seizure of his or her personal baggage;

(b) Immunity from legal process of every kind in respect of words spoken or written and all acts performed by him or her in official capacity, which immunity shall continue to be accorded even after he or she has ceased to exercise his or her functions;

(c) Inviolability of papers and documents in whatever form and materials relating to the exercise of his or her functions;

(d) For the purposes of communications in pursuance of his or her functions as counsel, the right to receive and send papers and documents in whatever form;

(e) Exemption from immigration restrictions or alien registration;

(f) Exemption from inspection of personal baggage, unless there are serious grounds for believing that the baggage contains articles the import or export of which is prohibited by law or controlled by the quarantine regulations of the State Party concerned; an inspection in such a case shall be conducted in the presence of the counsel concerned;

(g) The same privileges in respect of cur-

avseende valuta och valutaväxling som tillkommer en utländsk regerings representant vid ett tillfälligt tjänsteuppdrag,

h) samma lättnader vid repatriering vid internationell krissituation som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen.

2. Efter det att en försvarare blivit utsett i enlighet med stadgan, bevis- och förfarandereglererna samt domstolens arbetsordning, skall han eller hon förses med ett av registratorn undertecknat intyg för den period som fullgörandet av hans eller hennes uppgifter förutsätter. Intyget skall återkallas i fall fullmakten eller förordnandet upphör före intygets giltighetstid.

3. Grundar sig någon beskattningsåtgärd på boende, skall den tid då försvarare i tjänsten befinner sig inom avtalsstatens territorium inte anses som boende.

4. Bestämmelserna i denna artikel skall mutatis mutandis tillämpas på personer som biträder försvaret i enlighet med regel 22 i bevis- och förfarandereglererna.

Artikel 19

Vittnen

1. Vittnen skall åtnjuta följande privilegier, immuniteter och lättnader i den utsträckning det behövs för deras deltagande inför domstolen i syfte att avge vittnesmål, inklusive tiden för resor till och från domstolen, förutsatt att de kan uppvisa ett sådant intyg som avses i stycke 2 i denna artikel:

a) personlig immunitet mot anhållande och häktning,

b) utan att inkräkta på tillämpningen av punkt d i detta stycke, immunitet mot beslag av personligt bagage, såvida det inte finns vägande anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål, vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lagstiftning eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat,

c) immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av i samband med vittnesmålet

rency and exchange facilities as are accorded to representatives of foreign Governments on temporary official missions;

(h) The same repatriation facilities in time of international crisis as are accorded to diplomatic agents under the Vienna Convention.

2. Upon appointment of counsel in accordance with the Statute, the Rules of Procedure and Evidence and the Regulations of the Court, counsel shall be provided with a certificate under the signature of the Registrar for the period required for the exercise of his or her functions. Such certificate shall be withdrawn if the power or mandate is terminated before the expiry of the certificate.

3. Where the incidence of any form of taxation depends upon residence, periods during which counsel is present in a State Party for the discharge of his or her functions shall not be considered as periods of residence.

4. The provisions of this article shall apply mutatis mutandis to persons assisting defence counsel in accordance with rule 22 of the Rules of Procedure and Evidence.

Article 19

Witnesses

1. Witnesses shall enjoy the following privileges, immunities and facilities to the extent necessary for their appearance before the Court for purposes of giving evidence, including the time spent on journeys in connection with their appearance before the Court, subject to the production of the document referred to in paragraph 2 of this article:

(a) Immunity from personal arrest or detention;

(b) Without prejudice to subparagraph (d) below, immunity from seizure of their personal baggage unless there are serious grounds for believing that the baggage contains articles the import or export of which is prohibited by law or controlled by the quarantine regulations of the State Party concerned;

(c) Immunity from legal process of every kind in respect of words spoken or written

avgivet muntligt eller skriftligt uttalande eller vidtagen åtgärd, och denna immunitet skall bestå även efter det att vittnena avgivit vittnesmålet och inte längre deltar i rättegången,

d) okränkbarhet för papper och handlingar oavsett form samt för material som hänförs till vittnesmålet,

e) för att upprätthålla förbindelserna med domstolen och försvaret i anslutning till deras vittnesmål, rätt att ta emot och sända papper och handlingar oavsett form,

f) befrielse från inreserestriktioner och registrering av utlänningar vid resor i anslutning till deras vittnesmål,

g) samma lättnader vid repatriering vid internationell krissituation som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen.

2. Domstolen skall förse vittnen som åtnjuter privilegier, immuniteter och lättnader enligt stycke 1 i denna artikel med ett dokument som intygar att deras närvaro förutsätts av domstolen och anger den behövliga tiden för deras närvaro.

Artikel 20

Brottsoffer

1. Brottsoffer som deltar i rättegången i enlighet med reglerna 89–91 i bevis- och förfaranderegler, skall åtnjuta följande privilegier, immuniteter och lättnader i den utsträckning det behövs för deras deltagande i rättegången, inklusive tid för resor i samband därmed, förutsatt att de kan uppvisa ett sådant intyg som avses i stycke 2 i denna artikel:

a) personlig immunitet mot anhållande och häktning,

b) immunitet mot beslag av personligt bagage, såvida det inte finns vägande anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål, vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lagstiftning eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat,

and all acts performed by them in the course of their testimony, which immunity shall continue to be accorded even after their appearance and testimony before the Court;

(d) Inviolability of papers and documents in whatever form and materials relating to their testimony;

(e) For purposes of their communications with the Court and counsel in connection with their testimony, the right to receive and send papers and documents in whatever form;

(f) Exemption from immigration restrictions or alien registration when they travel for purposes of their testimony;

(g) The same repatriation facilities in time of international crisis as are accorded to diplomatic agents under the Vienna Convention.

2. Witnesses who enjoy the privileges, immunities and facilities referred to in paragraph 1 of this article shall be provided by the Court with a document certifying that their appearance is required by the Court and specifying a time period during which such appearance is necessary.

Article 20

Victims

1. Victims participating in the proceedings in accordance with rules 89 to 91 of the Rules of Procedure and Evidence shall enjoy the following privileges, immunities and facilities to the extent necessary for their appearance before the Court, including the time spent on journeys in connection with their appearance before the Court, subject to the production of the document referred to in paragraph 2 of this article:

(a) Immunity from personal arrest or detention;

(b) Immunity from seizure of their personal baggage unless there are serious grounds for believing that the baggage contains articles the import or export of which is prohibited by law or controlled by the quarantine regulations of the State Party concerned;

c) immunitet mot allt rättsligt förförande på grund av i samband med rättegången avgivet muntligt eller skriftligt uttalande eller vidtagen åtgärd, och denna immunitet skall bestå även efter det att personen inte längre deltar i rättegången,

d) befrielse från inreserestriktioner och registrering av utlänningar vid resor till och från domstolen för deras deltagande.

2. Domstolen skall förse brottsoffren, som deltar i rättegången i enlighet med reglerna 89–81 i bevis- och förfaranderegler och som åtnjuter de privilegier, immuniteter och lättnader som avses i stycke 1 i denna artikel med ett dokument som intygar att deras närvaro förutsatts av domstolen och anger den behövliga tiden för deras närvaro.

Artikel 21

Sakkunniga

1. Sakkunniga, som utför uppdrag för domstolen, skall åtnjuta följande privilegier, immuniteter och lättnader i den utsträckning det behövs för ett oberoende fullgörande av sina uppdrag, inklusive tiden för resor i samband med uppdraget, förutsatt att de kan uppvisa ett sådant intyg som avses i stycke 2 i denna artikel:

a) personlig immunitet mot anhållande och häktning och beslag av sitt personliga bagage,

b) immunitet mot allt rättsligt förförande på grund av i samband med deras uppdrag för domstolen avgivet muntligt eller skriftligt uttalande eller vidtagen åtgärd, och denna immunitet skall bestå även efter det att uppdraget upphört,

c) okränkbarhet för papper och handlingar oavsett form samt för material som hänförs till deras uppdrag för domstolen,

d) för att upprätta förbindelserna med domstolen, rätt att ta emot och sända papper och handlingar oavsett form samt material i anslutning till deras uppdrag för domstolen med kurir eller i förseglade säckar,

(c) Immunity from legal process of every kind in respect of words spoken or written and all acts performed by them in the course of their appearance before the Court, which immunity shall continue to be accorded even after their appearance before the Court;

(d) Exemption from immigration restrictions or alien registration when they travel to and from the Court for purposes of their appearance;

2. Victims participating in the proceedings in accordance with rules 89 to 91 of the Rules of Procedure and Evidence who enjoy the privileges, immunities and facilities referred to in paragraph 1 of this article shall be provided by the Court with a document certifying their participation in the proceedings of the Court and specifying a time period for that participation.

Article 21

Experts

1. Experts performing functions for the Court shall be accorded the following privileges, immunities and facilities to the extent necessary for the independent exercise of their functions, including the time spent on journeys in connection with their functions, subject to production of the document referred to in paragraph 2 of this article:

(a) Immunity from personal arrest or detention and from seizure of their personal baggage;

(b) Immunity from legal process of every kind in respect of words spoken or written and all acts performed by them in the course of the performance of their functions for the Court, which immunity shall continue to be accorded even after the termination of their functions;

(c) Inviolability of papers and documents in whatever form and materials relating to their functions for the Court;

(d) For the purposes of their communications with the Court, the right to receive and send papers and documents in whatever form and materials relating to their functions for the Court by courier or in sealed bags;

e) befrielse från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägande anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål, vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lagstiftning eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av den sakkunniga,

f) samma privilegier i fråga om lättnader avseende valuta och valutaväxling som tillkommer en utländsk regerings representant vid tillfälligt tjänsteuppdrag,

g) samma lättnader vid repatriering vid internationella kriser som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen,

h) befrielse från inreserestriktioner och registrering av utlänningar beträffande de uppgifter som anges i ett sådant dokument som avses i stycke 2 i denna artikel.

2. Domstolen skall förse sakkunniga som åtnjuter de privilegier, immuniteter och lättnader som avses i stycke 1 i denna artikel med ett dokument som intygar att de utför uppdrag för domstolen och anger den behövliga tiden för deras uppdrag.

Artikel 22

Övriga personer som skall närvara vid domstolens säte

1. Övriga personer som skall närvara vid domstolens säte skall i den utsträckning det behövs för deras närvaro, inklusive den tid som används till resor i samband därmed, åtnjuta de privilegier, immuniteter och lättnader som avses i artikel 20 stycke 1 punkterna a–d i detta avtal, förutsatt att de kan uppvisa ett sådant intyg som avses i stycke 2 i denna artikel.

2. Domstolen skall förse de övriga personer som skall närvara vid domstolens säte med ett dokument som intygar att deras närvaro vid domstolens säte förutsätts och som anger den behövliga tiden för deras närvaro.

(e) Exemption from inspection of personal baggage, unless there are serious grounds for believing that the baggage contains articles the import or export of which is prohibited by law or controlled by the quarantine regulations of the State Party concerned; an inspection in such a case shall be conducted in the presence of the expert concerned;

(f) The same privileges in respect of currency and exchange facilities as are accorded to representatives of foreign Governments on temporary official missions;

(g) The same repatriation facilities in time of international crisis as are accorded to diplomatic agents under the Vienna Convention;

(h) Exemption from immigration restrictions or alien registration in relation to their functions as specified in the document referred to in paragraph 2 of this article.

2. Experts who enjoy the privileges, immunities and facilities referred to in paragraph 1 of this article shall be provided by the Court with a document certifying that they are performing functions for the Court and specifying a time period for which their functions will last.

Article 22

Other persons required to be present at the seat of the Court

1. Other persons required to be present at the seat of the Court shall, to the extent necessary for their presence at the seat of the Court, including the time spent on journeys in connection with their presence, be accorded the privileges, immunities and facilities provided for in article 20, paragraph 1, subparagraphs (a) to (d), of the present Agreement, subject to production of the document referred to in paragraph 2 of this article.

2. Other persons required to be present at the seat of the Court shall be provided by the Court with a document certifying that their presence is required at the seat of the Court and specifying a time period during which such presence is necessary.

Artikel 23

Medborgare och stadigvarande bosatta

1. Varje stat får vid undertecknandet, ratificeringen, godtagandet eller godkännandet av eller vid anslutning till detta avtal förklara att:

a) en person som avses i artiklarna 15, 16, 18, 19 och 21 i detta avtal skall inom den avtalsstats territorium, där han eller hon är medborgare eller stadigvarande bosatt, endast åtnjuta följande privilegier och immuniteter i den utsträckning som behövs för ett oberoende fullgörande av sina uppgifter, deltagande i rättegång eller avgivande av vittnesmål, dock utan att det sagda skall inkräkta på tillämpningen av artikel 15 stycke 6 och artikel 16 stycke 1 punkt d:

i) personlig immunitet mot anhållande eller häktning,

ii) immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av vid deras deltagande inför domstolen eller vid avgivandet av vittnesmål avgivet skriftligt eller muntligt uttalande eller vidtagen åtgärd, och denna immunitet skall bestå även efter det att ifrågavarande persons uppgifter har upphört, han eller hon inte längre deltar i rättegången eller redan har avgivit sitt vittnesmål,

iii) okränkbarhet för papper och handlingar oavsett form samt för material som hänförs till fullgörande av hans eller hennes uppgifter för domstolen, deltagande i rättegång eller avgivande av vittnesmål,

iv) för att upprätta förbindelserna med domstolen och, då det är fråga om en person som avses i artikel 19, med försvararen i anslutning till hans eller hennes vittnesmål, rätt att ta emot och sända papper och oavsett form,

b) en person som avses i artiklarna 20 och 22 i detta avtal skall inom den avtalsstats territorium, där han eller hon är medborgare eller stadigvarande bosatt, endast åtnjuta följande privilegier och immuniteter i den utsträckning det behövs för deras deltagande i rättegång:

i) personlig immunitet mot anhållande eller häktning,

ii) immunitet mot allt rättsligt förfarande

Article 23

Nationals and permanent residents

At the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, any State may declare that:

(a) Without prejudice to paragraph 6 of article 15 and paragraph 1 (d) of article 16, a person referred to in articles 15, 16, 18, 19 and 21 shall, in the territory of the State Party of which he or she is a national or permanent resident, enjoy only the following privileges and immunities to the extent necessary for the independent performance of his or her functions or his or her appearance or testimony before the Court;

(i) Immunity from personal arrest and detention;

(ii) Immunity from legal process of every kind in respect of words spoken or written and all acts performed by that person in the performance of his or her functions for the Court or in the course of his or her appearance or testimony, which immunity shall continue to be accorded even after the person has ceased to exercise his or her functions for the Court or his or her appearance or testimony before it;

(iii) Inviolability of papers and documents in whatever form and materials relating to the exercise of his or her functions for the Court or his or her appearance or testimony before it;

(iv) For the purposes of their communications with the Court and for a person referred to in article 19, with his or her counsel in connection with his or her testimony, the right to receive and send papers in whatever form;

(b) A person referred to in articles 20 and 22 shall, in the territory of the State Party of which he or she is a national or permanent resident, enjoy only the following privileges and immunities to the extent necessary for his or her appearance before the Court;

(i) Immunity from personal arrest and detention;

(ii) Immunity from legal process in re-

på grund av vid deltagande i rättegången avgivet muntligt eller skriftligt uttalande eller vidtagen åtgärd, och denna immunitet skall bestå även efter det att han eller hon inte längre deltar i rättegången.

Artikel 24

Samarbete med myndigheter i avtalsstaterna

1. Domstolen skall alltid samarbeta med vederbörande myndigheter i avtalsstaterna för att underlätta verkställighet av deras lagstiftning och förhindra missbruk av de privilegier, immuniteter och lättnader som avses i detta avtal.

2. Utan att det skall inkräkta på deras privilegier och immuniteter, är alla som åtnjuter privilegier, immuniteter enligt detta avtal skyldiga att följa lagarna och bestämmelserna i de avtalsstater, i vilka de vistas eller genom vilka de passerar för domstolens räkning. Dessa personer är också skyldiga att inte blanda sig in i ifrågasvarande staters interna angelägenheter.

Artikel 25

Avstående från privilegier och immuniteter som avses i artiklarna 13 och 14

Privilegier och immuniteter som avses i artiklarna 13 och 14 i detta avtal beviljas inte representanter för stater och mellanstatliga organisationer för att tillgodose dem personligen, utan för att säkerställa att dessa representanter oberoende kan fullgöra sina uppgifter i anslutning till arbetet i stadepartsförsamling, dess underorgan och domstolen. Följaktligen har avtalsstaterna inte bara rätt utan även skyldighet att avstå från privilegier och immuniteter för sina representanter i fall de enligt avtalsstaternas uppfattning skulle hindra rättvisans gång och i fall man kan avstå från dem skada för de ändamål för vilka privilegierna och immuniteterna har beviljats. Representanter för

spect of words spoken or written and all acts performed by that person in the course of his or her appearance before the Court, which immunity shall continue to be accorded even after his or her appearance before the Court.

Article 24

Cooperation with the authorities of States Parties

1. The Court shall cooperate at all times with the appropriate authorities of States Parties to facilitate the enforcement of their laws and to prevent the occurrence of any abuse in connection with the privileges, immunities and facilities referred to in the present Agreement.

2. Without prejudice to their privileges and immunities, it is the duty of all persons enjoying privileges and immunities under the present Agreement to respect the laws and regulations of the State Party in whose territory they may be on the business of the Court or through whose territory they may pass on such business. They also have a duty not to interfere in the internal affairs of that State.

Article 25

Waiver of privileges and immunities provided for in articles 13 and 14

Privileges and immunities provided for in articles 13 and 14 of the present Agreement are accorded to the representatives of States and intergovernmental organizations not for the personal benefit of the individuals themselves, but in order to safeguard the independent exercise of their functions in connection with the work of the Assembly, its subsidiary organs and the Court. Consequently, States Parties not only have the right but are under a duty to waive the privileges and immunities of their representatives in any case where, in the opinion of those States, they would impede the course of justice and can be waived without prejudice to the purpose for which the privileges

de stater, som inte är parter i detta avtal, samt för representanter för mellanstatliga organisationer skall beviljas de privilegier och immuniteter som avses i artiklarna 13 och 14, förutsatt att de förbinder sig att följa samma skyldighet i fråga om avståendet från privilegier och immuniteter.

Artikel 26

Avstående från privilegier och immuniteter som avses i artiklarna 15–22

1. Privilegier och immuniteter som avses i artiklarna 15–22 i detta avtal skall beviljas för säkerställande av god rättsskipning och inte för att tillgodose enskilda personer personligen. Dessa privilegier och immuniteter får man avstå ifrån i enlighet med artikel 48 stycke 5 i stadgan och bestämmelserna i denna artikel, och skyldigheten att avstå från dem föreligger i varje särskilt fall, där de skulle kunna hindra rättvisans gång och där man kan avstå från dem utan skada för de ändamål för vilka de har beviljats.

2. Privilegierna och immuniteterna kan avstås på följande sätt:

- a) för domare och åklagaren av en absolut majoritet av domarna,
- b) för registratorn av byrån,
- c) för de biträdande åklagarna och personalen i åklagarens kansli av åklagaren,
- d) för den biträdande registratorn och personalen i registratorskontor av registratorn,
- e) för personal som avses i artikel 17 av chefen för det domstolsorgan som anställer sådan personal,
- f) för försvarare och personer som biträder försvaret av byrån,
- g) för vittnen och brottsoffer av byrån,
- h) för sakkunniga av chefen för det domstolsorgan som utsett dem,
- i) för övriga personer, som skall närvara vid domstolens säte, av byrån.

and immunities are accorded. States not party to the present Agreement and inter-governmental organizations are granted the privileges and immunities provided for in articles 13 and 14 of the present Agreement on the understanding that they undertake the same duty regarding waiver.

Article 26

Waiver of privileges and immunities provided for in articles 15 to 22

1. The privileges and immunities provided for in articles 15 to 22 of the present Agreement are granted in the interests of the good administration of justice and not for the personal benefit of the individuals themselves. Such privileges and immunities may be waived in accordance with article 48, paragraph 5, of the Statute and the provisions of this article and there is a duty to do so in any particular case where they would impede the course of justice and can be waived without prejudice to the purpose for which they are accorded.

2. The privileges and immunities may be waived:

- (a) In the case of a judge or the Prosecutor, by an absolute majority of the judges;
- (b) In the case of the Registrar, by the Presidency;
- (c) In the case of the Deputy Prosecutors and the staff of the Office of the Prosecutor, by the Prosecutor;
- (d) In the case of the Deputy Registrar and the staff of the Registry, by the Registrar;
- (e) In the case of personnel referred to in article 17, by the head of the organ of the Court employing such personnel;
- (f) In the case of counsel and persons assisting defence counsel, by the Presidency;
- (g) In the case of witnesses and victims, by the Presidency;
- (h) In the case of experts, by the head of the organ of the Court appointing the expert;
- (i) In the case of other persons required to be present at the seat of the Court, by the Presidency.

Artikel 27

Socialskydd

Från den dag då domstolen upprättar ett socialskyddssystem, skall de personer som avses i artiklarna 15, 16 och 17 vara befriade från alla obligatoriska nationella socialskyddsavgifter avseende de tjänster som utförs för domstolen.

Artikel 28

Meddelanden

Registratorn skall regelbundet meddela alla avtalsstaterna om namn och ställning av domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna, registratorn, den biträdande registratorn, personalen i åklagarens kansli och personalen i registratorskontoret samt de försvarare för vilka avtalets bestämmelser gäller. Registratorn skall också meddela alla avtalsstater om ändringar av dessa personers ställning.

Artikel 29

Laissez-passer

Avtalsstaterna skall som giltigt resedokument erkänna och godta Förenta Nationernas laissez-passer och resedokument som är utfärdade av domstolen till domarna, åklagaren, de biträdande åklagarna, registratorn, den biträdande registratorn, och personalen i åklagarens kansli samt personalen i registratorskontoret.

Artikel 30

Visa

Erfordrar avtalsstaterna visum eller inrese- eller utresetillstånd skall de så snabbt som möjligt behandla ansökningar från samtliga innehavare av Förenta Nationernas laissez-passer eller domstolens resedokument, samt även ansökningar från personer som avses i artiklarna 18–22 i detta avtal

Article 27

Social security

From the date on which the Court establishes a social security scheme, the persons referred to in articles 15, 16 and 17 shall, with respect to services rendered for the Court, be exempt from all compulsory contributions to national social security schemes.

Article 28

Notification

The Registrar shall communicate periodically to all States Parties the categories and names of the judges, the Prosecutor, the Deputy Prosecutors, the Registrar, the Deputy Registrar, the staff of the Office of the Prosecutor, the staff of the Registry and counsel to whom the provisions of the present Agreement apply. The Registrar shall also communicate to all States Parties information on any change in the status of these persons.

Article 29

Laissez-passer

The States Parties shall recognize and accept the United Nations laissez-passer or the travel document issued by the Court to the judges, the Prosecutor, the Deputy Prosecutors, the Registrar, the Deputy Registrar, the staff of the Office of the Prosecutor and the staff of the Registry as valid travel documents.

Article 30

Visas

Applications for visas or entry/exit permits, where required, from all persons who are holders of the United Nations laissez-passer or of the travel document issued by the Court, and also from persons referred to in articles 18 to 22 of the present Agreement who have a certificate issued by the

och som har ett intyg som är utfärdat av domstolen och som bekräftar att de reser för domstolens beräkning, och bevilja visumet eller tillståndet avgiftsfritt.

Artikel 31

Lösning av tvister med tredje part

Utan att inkräkta på stadgeparts församlingens behörigheter och skyldigheter enligt stadgan, skall domstolen utfärda bestämmelser om ett lämpligt sätt att lösa:

a) tvister som uppkommer till följd av avtal och andra privaträttsliga tvister, i vilka domstolen är part,

b) tvister som berör personer som avses i detta avtal, som på grund av sin tjänstställning eller sina uppgifter vid domstolen åtnjuter immunitet, i den mån immuniteten inte har avståtts.

Artikel 32

Lösning av tvister om tolkningen eller tillämpningen av avtalet

1. Alla tvister om tolkningen eller tillämpningen av detta avtal mellan två eller flera avtalsstater eller mellan domstolen och en avtalsstat skall lösas genom förhandlingar eller på annat överenskommet sätt.

2. Har tvisten inte bilagts i enlighet med stycke 1 inom tre månader efter det att en tvistepart skriftligen anhållit om detta, skall tvisten på begäran av någon av parterna hänskjutas till en skiljedomstol i enlighet med förfarandet enligt styckena 3–6.

3. Skiljedomstolen skall bestå av tre medlemmar. Båda tvisteparterna skall utse en medlem och dessa två medlemmar skall utse den tredje medlem, som skall vara ordförande för skiljedomstolen. Om en part inte utsett medlem i skiljedomstolen inom två månader från det den andra parten utsett den första medlemmen, får den sistnämnda parten uppmana presidenten för Internatio-

Court confirming that they are travelling on the business of the Court, shall be dealt with by the States Parties as speedily as possible and granted free of charge.

Article 31

Settlement of disputes with third parties

The Court shall, without prejudice to the powers and responsibilities of the Assembly under the Statute, make provisions for appropriate modes of settlement of:

(a) Disputes arising out of contracts and other disputes of a private law character to which the Court is a party;

(b) Disputes involving any person referred to in the present Agreement who, by reason of his or her official position or function in connection with the Court, enjoys immunity, if such immunity has not been waived.

Article 32

Settlement of differences on the interpretation or application of the present Agreement

1. All differences arising out of the interpretation or application of the present Agreement between two or more States Parties or between the Court and a State Party shall be settled by consultation, negotiation or other agreed mode of settlement.

2. If the difference is not settled in accordance with paragraph 1 of this article within three months following a written request by one of the parties to the difference, it shall, at the request of either party, be referred to an arbitral tribunal according to the procedure set forth in paragraphs 3 to 6 of this article.

3. The arbitral tribunal shall be composed of three members: one to be chosen by each party to the difference and the third, who shall be the chairman of the tribunal, to be chosen by the other two members. If either party has failed to make its appointment of a member of the tribunal within two months of the appointment of a member by the other party, that other party may invite the

nella domstolen att utse medlemmen. Har de två först utsedda medlemmarna inte inom två månader från sin utnämning enats om utseendet av ordförande för skiljedomstolen, får en part i tvisten uppmana presidenten för Internationella domstolen att utse en ordförande.

4. Skiljedomstolen skall besluta om sina egna förfarandesätt och parterna i tvisten skall svara för kostnaderna av skiljemannaförfarande i enlighet med skiljedomstolens beslut, såvida parterna inte avtalar annat.

5. Skiljedomstolen skall fatta sitt beslut med en majoritet av rösterna i enlighet med bestämmelserna i detta avtal och tillämpliga regler i folkrätt. Skiljedomstolens beslut skall vara slutgiltiga och bindande för parterna i tvisten.

6. Skiljedomstolens beslut skall delges parterna i tvisten, registratören och generalsekreteraren.

Artikel 33

Tillämpningen av avtalet

Detta avtal skall inte inkräkta på tillämpningen av relevanta folkrättsliga regler, inklusive regler av internationell humanitär rätt.

Artikel 34

Undertecknande, ratificering, godtagande, godkännande och anslutning

1. Detta avtal skall stå öppet för undertecknande av alla stater från den 10 september 2002 till den 30 juni 2004 vid Förenta Nationernas högkvarter i New York.

2. Detta avtal skall ratificeras, godtas eller godkännas av signatärstaterna. Instrument avseende ratificering, godtagande eller godkännande skall deponeras hos generalsekreteraren.

3. Detta avtal skall stå öppet för anslutning av alla stater. Anslutningsinstrumenten

President of the International Court of Justice to make such appointment. Should the first two members fail to agree upon the appointment of the chairman of the tribunal within two months following their appointment, either party may invite the President of the International Court of Justice to choose the chairman.

4. Unless the parties to the difference otherwise agree, the arbitral tribunal shall determine its own procedure and the expenses shall be borne by the parties as assessed by the tribunal.

5. The arbitral tribunal, which shall decide by a majority of votes, shall reach a decision on the difference on the basis of the provisions of the present Agreement and the applicable rules of international law. The decision of the arbitral tribunal shall be final and binding on the parties to the difference.

6. The decision of the arbitral tribunal shall be communicated to the parties to the difference, to the Registrar and to the Secretary-General.

Article 33

Applicability of the present Agreement

The present Agreement is without prejudice to relevant rules of international law, including international humanitarian law.

Article 34

Signature, ratification, acceptance, approval or accession

1. The present Agreement shall be open for signature by all States from 10 September 2002 until 30 June 2004 at United Nations Headquarters in New York.

2. The present Agreement is subject to ratification, acceptance or approval by signatory States. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General.

3. The present Agreement shall remain open for accession by all States. The in-

skall deponeras hos generalsekreteraren.

Artikel 35

Ikraftträdande

1. Detta avtal träder i kraft den trettonde dagen efter dagen för deponering av det tionde instrumentet avseende ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning hos generalsekreteraren.

2. För varje sådan stat, som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till detta avtal efter deponeringen av det tionde instrumentet avseende ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning, träder avtalet i kraft den trettonde dagen efter den dagen då staten i fråga deponerade sitt instrumentet avseende ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning hos generalsekreteraren.

Artikel 36

Ändringar

1. Varje avtalsstat får genom ett skriftligt meddelande till sekretariatet för stadgeparts församlingen föreslå ändringar i detta avtal. Sekretariatet skall delge sådana ändringsförslag till alla avtalsstater och byrån för stadgeparts församlingen och samtidigt begära att avtalsstaterna meddelar sekretariatet ifall de önskar att en översynskonferens med avtalsstaterna sammankallas för att behandla ändringsförslaget.

2. Meddelar majoriteten av avtalsstaterna inom tre månader efter det att sekretariatet för stadgeparts församlingen delgett ändringsförslaget till avtalsstaterna, att de önskar sammankalla en översynskonferens, skall sekretariatet underrätta byrån för stadgeparts församlingen om avsikten att sammankalla en sådan konferens i samband med nästkommande ordinarie eller särskilda sammanträde av stadgeparts församlingen.

3. Antagande av en sådan ändring, om vilken enhällighet inte kan uppnås, skall fordra två tredjedels majoritet av närvarande och röstande avtalsstater, förutsatt att majoriteten av avtalsstaterna är närvarande.

struments of accession shall be deposited with the Secretary-General.

Article 35

Entry into force

1. The present Agreement shall enter into force thirty days after the date of deposit with the Secretary-General of the tenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For each State ratifying, accepting, approving or acceding to the present Agreement after the deposit of the tenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the deposit with the Secretary-General of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 36

Amendments

1. Any State Party may, by written communication addressed to the Secretariat of the Assembly, propose amendments to the present Agreement. The Secretariat shall circulate such communication to all States Parties and the Bureau of the Assembly with a request that States Parties notify the Secretariat whether they favour a Review Conference of States Parties to discuss the proposal.

2. If, within three months from the date of circulation by the Secretariat of the Assembly, a majority of States Parties notify the Secretariat that they favour a Review Conference, the Secretariat shall inform the Bureau of the Assembly with a view to convening such a Conference in connection with the next regular or special session of the Assembly.

3. The adoption of an amendment on which consensus cannot be reached shall require a two-thirds majority of States Parties present and voting, provided that a majority of States Parties is present.

4. Byrån för stadgeparts församlingen skall omedelbart underrätta generalsekretären om den ändring, som avtalsstaterna antagit vid en översynskonferens. Generalsekretären skall delge ändring som antagits av en översynskonferens till alla avtalsstater och signatärstater.

5. En ändring skall träda i kraft för de avtalsstater som har ratificerat eller godtagit den sextio dagar efter det att två tredjedelar av de stater som var avtalsparter den dag då ändringen antagits, har deponerat sina ratifikations- eller godtagandeinstrumentet hos generalsekretären.

6. För varje sådan avtalsstat, som ratificerar eller godtar en ändring efter det att det nödvändiga antalet ratifikations- eller godtagandeinstrument deponerats, skall ändringen träda i kraft den sextionde dagen efter det att avtalsstaten i fråga deponerat ratifikations- eller godtagandeinstrumentet.

7. En stat, som blir part i detta avtal efter det att en ändring trätt i kraft i enlighet med stycke 5 och som inte uttryckt annan avsikt,

a) anses vara part i det ändrade avtalet, och

b) anses vara part i det oförändrade avtalet i förhållande till sådana avtalsstater, som inte är bundna av ändringen.

Artikel 37

Uppsägning

1. En avtalsstat får säga upp detta avtal genom ett skriftligt meddelande till generalsekretären. Uppsägningen skall träda i kraft ett år efter den dag då meddelandet har mottagits, såvida inte ett senare datum anges i meddelandet.

2. Uppsägningen skall inte på något sätt inverka på avtalsstatens skyldighet att uppfylla varje åtagande i detta avtal som den, oberoende av avtalet, skulle vara bunden av enligt folkrätten.

4. The Bureau of the Assembly shall immediately notify the Secretary-General of any amendment that has been adopted by the States Parties at a Review Conference. The Secretary-General shall circulate to all States Parties and signatory States any amendment adopted at a Review Conference.

5. An amendment shall enter into force for States Parties which have ratified or accepted the amendment sixty days after two thirds of the States which were Parties at the date of adoption of the amendment have deposited instruments of ratification or acceptance with the Secretary-General.

6. For each State Party ratifying or accepting an amendment after the deposit of the required number of instruments of ratification or acceptance, the amendment shall enter into force on the sixtieth day following the deposit of its instrument of ratification or acceptance.

7. A State which becomes a Party to the present Agreement after the entry into force of an amendment in accordance with paragraph 5 shall, failing an expression of different intention by that State.

(a) Be considered a Party to the present Agreement as so amended; and

(b) Be considered a Party to the unamended Agreement in relation to any State Party not bound by the amendment.

Article 37

Denunciation

1. A State Party may, by written notification addressed to the Secretary-General, denounce the present Agreement. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification, unless the notification specifies a later date.

2. The denunciation shall not in any way affect the duty of any State Party to fulfil any obligation embodied in the present Agreement to which it would be subject under international law independently of the present Agreement.

Artikel 38

Depositarie

Generalsekreteraren skall vara depositarie för detta avtal.

Artikel 39

Giltiga texter

Originalen till detta avtal, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, skall deponeras hos generalsekreteraren.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta avtal.

Article 38

Depositary

The Secretary-General shall be the depositary of the present Agreement.

Article 39

Authentic texts

The original of the present Agreement, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General.

IN WITNESS THEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto, have signed the present Agreement.